

DIALÓG

Kresťanský diskusný mesačník

XVIII. ročník ● 1/2025

O B S A H

nad obrazmi 4
DEŇ, KEĎ ZISTÍŠ...
R. Nagypal

zo života cirkvi 6
KAPLNKA LEVICE
O. Garaj

rozhovor 7
OBJÍMAJ SVOJE DETI...
A. Korečková/E. Mihočová

téma 12
ZBAV NÁS ZLÉHO
P. Hanes

okienko D. Nováka 19
**BÝT POŽEHNANÝ
ZNAMENÁ BÝT
VIDITELNÝ**
D. Novák

reportáž 20
INŠPIRÁCIE Z MÚZEA
I. ĽTopolčanyová

úvaha 23
HLINENÉ NÁDOBY
M. Meltzerová

26 fotoreportáž 26
NEPOVŠIMNUTÍ ANJELI
Ľ. Bechný

fotouvaha 28
O UCTIEVANÍ
A. Č. Tipulová

spod orecha 30
NEBOJTE SA
B. Piatko

RELAX 31

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej, ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2025

Redakčná rada: Juraj Institoris, Tomáš Komrska, Tibor Máhrík, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko
Čestný člen: Štefan Markuš

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Zadané do tlače:** 15. 1. 2025 **Tlač:** Alfa print, Martin

Predná strana obálky: Dobro a zlo **Zadná strana obálky:** G. Kosmály: Kaplnka Levice

EV: 2670/08 **ISSN:** 1337-6985

MERRY CRISIS AND HAPPY NEW FEAR

Na sociálnej sieti sa mi objavil tento obrázok (viď vedľa, str.2). V angličtine je to slovná hračka. Preložené do slovenčiny: Veselú krízu a Šťastný Nový strach.

Človek by sa aj zasmial, keby to neobsahovalo kus krutej pravdy.

Vstupujeme do ďalšieho roka s vedomím, že svet čelí obrovským výzvam. Vojna na Ukrajine; kríza na Blízkom východe (Gaza, Libanon, Sýria,...); obrovské problémy (klimatická zmena, lokálne vojnové konflikty, hlad,...) v Afrike (Sudán, Južný Sudán, Mali, Burkina Faso, Mali, Somálsko,...); napätia v Ázii (Južná a Severná Kórea, Myanmar,...) či v strednej a južnej Amerike (Haiti, Venezuela, Panama,...)...a mohol by som pokračovať. Zároveň na čele najväčších svetových veľmocí stoja veľmi nevyspytateľní lídri.

U nás doma je spoločnosť rozdelená, kvitne korupcia, znejú vyhrážky, je ničená kultúra, hrozí vládna kríza a predčasné voľby.

Naopak, stále ma teší, keď vidím životaschopné lokálne komunity rôzneho druhu („nízkoprah“ pre mládež, dobrovoľní hasiči, dychovka, cvičenie pilates, klub dôchodcov), ktoré popri rodinných komunitách a „obyčajných“ priateľstvách vlievajú ľuďom vzťahovú nádej do týchto pochmúrnych časov.

Otázka, ktorú si musíme položiť aj tento január znie: A čo cirkev?! Akú úlohu tu hráme my? Môj pocit je zmiešaný. Samozrejme, vyjadrujem sa predovšetkým k daniu v CB. Začnem tým, čo ma trápi. Zdá sa mi, že do veľkej miery žijeme v bubline. Míňame čas na riešenie otázok, ktoré absolútne nesúvisia s vyššie uvedenými problémami, ktoré má spoločnosť. Riešením otázok, ktoré zaujímajú len pár stovák (či desiatok?) členov našej cirkvi. Týkajú sa presného spôsobu interpretácie Biblie, modelov spravovania zboru, rozdielov medzi staršími a diakonmi, osôb oprávnených vysluhovať sviatosti, a už „evergreenu“ – či ženy môžu byť vo vedení cirkvi. Aby sme si rozumeli, nechcem povedať, že takéto otázky sú absolútne nepodstatné pre dobré fungovanie cirkvi. Čo však chcem vyjadriť, je to, že ak náš čas a energiu budeme venovať sekundárnemu, potom nám nezostane priestor na skutočné problémy, na plné nasadenie sa v misii, charite, službe blížnym v našich zboroch, mestách a dedinách, v zapájaní sa do celospoločenského diania na lokálnej či celoštátnej úrovni. Aj ja osobne žiaľ musím ako Predseda Rady CB tráviť mnoho času riešením problémov našej bubliny, ako tým podstatnejším.

Na druhej strane však chcem napísať aj to radostnejšie a krajšie. Teší ma, že vidím aj v našich zboroch kazateľov, staršovstvá i bežných členov zborov, ktorí to majú v hlavách a srdciach usporiadané jasne a správne. Vedia, že našim poslaním je nežiť v CB bubline, ale slúžiť, pomáhať, zdieľať evanjelium slovom i skutkom, byť svetlom v lokálnych spoločenstvách, budovať vzťahovosť, venovať sa opusteným. Tešia ma staré i nové zbory žijúce misiou. Dodáva mi energiu, keď vidím, čo sa deje na Opále, v Betániách alebo v našich školách.

V Jánovom evanjeliu znejú tesne pred veľkňazskou modlitbou tieto Ježišove slová: *Teraz veríte? Hľa, prichádza hodina, ba už prišla, keď sa rozprchnete na všetky strany, a mňa necháte samého. Ale nie som sám, lebo Otec je so mnou. Toto som vám povedal, aby ste našli vo mne pokoj. Na svete máte súženie, ale dúfajte, ja som premohol svet!*

Áno, rok 2025 prinesie mnohé krízy a z nich plynúce strachy. Vo svete súženia neubúda. Necháme sa tým zdeptať, alebo nájdeme ukotvenie v Kristovi, v pokoji v Ňom a v nádeji, lebo ON premohol svet?! A ak už budeme ukotvení v Kristovi, minieme svoju energiu na problémy našej bubliny alebo investovanie do služby ľuďom, ktorí nádej v Kristovi ešte nepoznajú?! ■

MILAN MITANA,
predseda Rady CB v SR

STĽPČEK:

O POLITIKE

Premiér Róbert Fico a niekoľkí ďalší politici povedali, že ich politika je politikou na štyri svetové strany. Povedali to napriek tomu, že politika sa nedá robiť podľa svetových strán. Politika musí vychádzať zo základných hodnôt politikov.

O tom, že sa politika nedá prispôbovať svetovým stranám, svedčí i to, že v skutočnosti sa politika našej vlády neriaďi zemepisnými smermi. Veď smerom na východ je Ukrajina a politika našej vlády k Ukrajine je značne odlišná od politiky k Rusku, ktoré je tiež na východ. Len trochu viac na východ.

Politika sa nedá zakladať a orientovať podľa svetových strán, takže tým vyhlásením politici možno naznačovali, že chcú byť zadobre so všetkými.

Ale ani to nie je dobre, nemôžeme byť zadobre so všetkými. Pretože medzi ľuďmi sú i zločinci a s tými by sme nemali „byť zadobre“.

Politika (férová politika) musí byť založená na hodnotách, ktoré príslušní politici zdieľajú. Takže „politikou na všetky svetové strany“ možno chcú iba „zatajiť“ hodnoty, ktoré vyznávajú. Lenže aj to je zle, politici by nemali zakrývať ich hodnoty, mali by o nich hovoriť. Najmä pred voľbami. V opačnom prípade by tie voľby boli podvodom.

Politika nemôže byť orientovaná na všetky svetové strany. Na všetky svetové strany môžu byť orientované iné aktivity, napríklad obchodovanie. Ale aj vtedy by sme mali uprednostniť obchodovanie s krajinami, v ktorých zdieľajú hodnoty zhodné s našimi. Aby to obchodovanie nemalo príchut „kšeftovania“. A navyše, mohlo by sa stať, že to „výhodné obchodovanie“ sa po čase prejaví ako „veľmi výhodné“ – a to môže byť katastrofa. ■

Ivan Turek

DEŇ, KEĎ ZISTIŠ, PREČO SI SA NARODIL

RICHARD NAGYPAL

Farizej, ktorý zmenil svet. Bol pri kameňovaní prvého mučeníka Štefana, ale potom zažil zmenu, ktorá vyprodukovala najväčšieho misionára všetkých čias. Prežil kameňovanie, palicovanie, 3x stroskotanie lode (!), bol často hladný a bez spánku, mrzol a denne prežíval úzkosti. Táto radikálna zmena nastala na jeho slávnej ceste do Damasku, kde sa stretol s Kristom a zistil, že pravda nie je „niečo“ ale „Niekto.“ Na jeho ceste ho „obklopilo svetlo z neba“ a počul hlas: *Saul, Saul, prečo ma prenasleduješ?* (Sk 9, 4). Ale Saul prenasledoval cirkev, nie Krista. Ibaže Ježiš sa stotožňuje s Cirkvou ako svojím „telom,“ a ísť proti Cirkvi znamená ísť proti Kristovi. „Áno“ Ježišovi preto musí znamenať aj áno Cirkvi.

Scéna tohto obrazu horí silným svetlom, postavy sú však preniknuté neúnosnou temnotou. Takmer celý obraz zaberá kôň, o ktorom ani nevieme, či tam v skutočnosti bol (biblický záznam ho nespomína). Za koňom stojí jeho plešatý majiteľ, ktorý sa apaticky díva na Saula, ako leží na zemi.

Caravaggio nám však ponúka jedinečnú možnosť nahliadnúť cez kľúčovú dierku. Máme privátny pohľad na moment, ktorý zmenil históriu kresťanstva. Obrátenie Pavla totiž znamenal zvrät v rannej cirkvi. Z veľkého prenasledovateľa sa stáva prenasledovaný. Z mučiteľa mučeník, z nepriateľa apoštol.

Vidíme svetlo, ktoré si nevšíma ani kôň, ani jeho majiteľ. Oslepuje iba Saula. Koniar sa zdá, že ani nevie, že sa niečo deje. Pripomína to chodenie do kostola. Kázeň, ktorá niekoho neosloví, inému zmení život. Jeden sa nudí a iný vzlyká v pokání. Niekoho srdce sa mení, iný má impregnovanú dušu a nepriestrelný pancier na srdci.

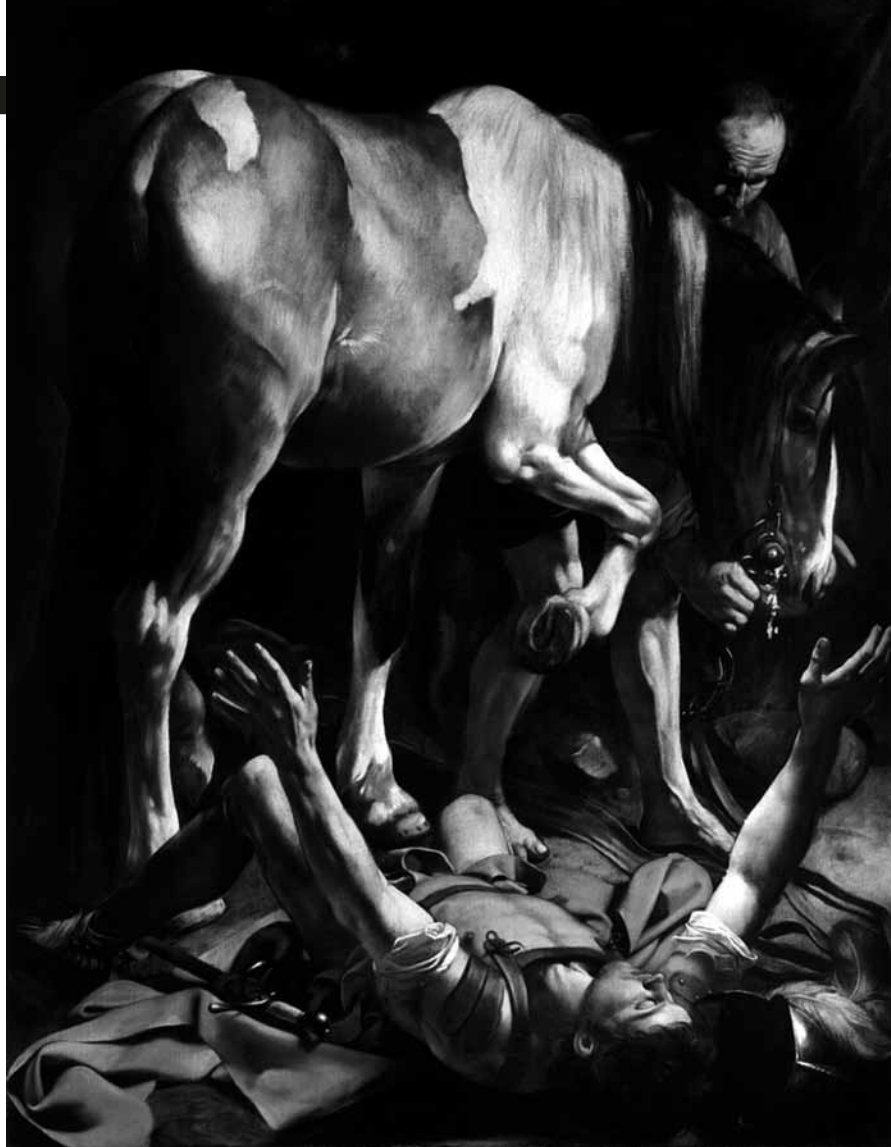
Saulove prebudenie je osobné. Je mu jedno, čo si myslí koniar. Padá na zem, roztvára svoju náruč a prijíma túto víziu mentálne aj fyzicky. Táto póza pripomína známy Akvinského citát: „ak niekto naozaj miluje pravdu, bude milovať aj neprijemnú pravdu.“ Pre Saula zistenie, že Ježiš je pravdivý Boh, znamenalo úplný rozpad jeho náboženského systému. Napriek tomu to prijíma, objíma túto neprijemnosť bez ohľadu na následky. Toto je prvá Pavlova kázeň, ktorú učí príkladom: Bud' ochotný nasledovať pravdu bez ohľadu na cenu. Okrem toho kázal ďalšie kázne a písal listy, ktoré o niekoľko rokov prevrátili Európu hore nohami.

Caravaggio takmer v celom obraze používa tmavohnedú a béžovú farbu až kým nepríde k Saulovi. Tu silné svetlo naráža na Saulov čer-

Caravaggio:
Obrátenie na ceste
do Damasku

Richard Nagypal

je evanjelikálny teológ, ktorý v súčasnosti slúži ako misionár v Revúcej, kde sa pred pár mesiacmi presťahoval. S rodinou a 16timi priateľmi založiť kostol pre ľudí, čo nechodia do kostola. Venuje sa kresťanskej apologetike, diskusiám ateizmus-teizmus, filozofii, teológii tábora, puritánom a prácam Alvína Plantingu a Williama Lane Craiga. V Banskej Bystrici sa podieľal na diskusiách s ateistami. Má manželku a dve dcéry.

vený plášť a vytvára tak farbu ohňa. Boh, ako spaľujúci oheň, ktorý rozducháva dušu Saula a tvorí nového človeka. Vášň Saulovi neberie, iba mení objekt jeho vášne. Oheň bolí, ale aj prečisťuje. Ako továrň na lásku, Boží oheň je nepríjemný, lebo prepaľuje, ale zároveň je podmienkou na to, aby sme mohli byť Bohom použítí. „Pochybujem, že Boh môže použiť človeka pred tým, ako ho zlomí,“ povedal Tozer.

Ježiš zmenil každú ľudskú bytosť, ktorú stretol. Zmenil celú históriu, ktorú rozdelil ako kokos a vložil večnosť medzi *pred* a *po* našom letopočte. Ak niekto tvrdí, že ho stretol bez toho, aby sa zmenil, nestretol ho vôbec. Je to ako by Rómeo nestretol Merkúcia ani Júliu, ale Shakespeara, ako by Frodo nestretol Gandalfa alebo Legolasa, ale Tolkiena.

V evanjeliách sú zaznamenané reakcie ľudí, ktorí sa stretli tvárou v tvár s Kristom. Grécke slovo, ktorým evanjelisti opisujú reakciu väčšiny ľudí, ktorí sa stretli s Ježišom, je *thauma*, „udivenie“ alebo *thau-madzein*, „čudovať sa“. Toto bola reakcia jeho nepriateľov, ktorí ho zabili; jeho učeníkov, ktorí ho uctievali a všetkých skeptikov, ktorí od neho nechápavo odišli a mrmlali si „nikto nikdy nehovoril takto, ako tento muž.“

Saul pri stretnutí so svojim Stvoriteľom leží na chrbte so zavretými očami, s rozkročenými nohami

a rozpaženými rukami. Vzdáva sa, podriaďuje, úplne sa odovzdáva tejto vízi, akoby objímal to, čo vidí. Jeho plášť pripomína renesančnú verziu rímskeho ošatenia: oranžová a zelená tunika a topánky. Jeho prilba mu spadla z hlavy a meč leží vedľa neho. Kôň, ktorého vedie koniar, kráča vedľa neho. Koniar už upokojil zvieru, a teraz svojím prstom ukazuje na zem, dáva pozor, aby na neho kôň nestúpil. Rieši praktické veci, kým Saul odovzdáva Kristovi svoju dušu. Saul tri dni nevidí a nepočuje. Starozmluvné symboly tu strieľajú ako ohňostroj. Ježiš, ktorý je v hrobe tri dni, Jonáš zase tri dni vo veľrybe. Starozmluvná tradícia, keď tri dni temnoty striedajú svetlo.

Saul padá smerom k nám. Je nám blízko. Jeho tvár je jediná osvetlená. Jeho zatvorené oči odhaľujú, že svetlo Božej prítomnosti je pre neho neúnosné (niektorí si myslia, že je to preto, lebo mu Ježiš práve ukazuje, aké má s ním plány).

Obrátenie Saula nás učí, že Boh si vyberá nečakane, že občas vstupuje ako nepozvaný hosť.

Boh je vo vyrušeníach života a zriedkavo je v našich plánoch. Jedno je totiž poznať informácie o Bohu. Druhé je stretnúť sa s Ním. ■

Zdroj: leaderexpres

KAZATEĽSKÁ STANICA KAPLNKA BRATISLAVA V LEVICIACH SA PREŠŤA- HOVALA

ONDREJ GARAJ
Foto: G. KOSMÁLY st.

V nedeľu 10. novembra sa konala prvá bohoslužba kazateľskej stanice Kaplnka Levice na novom mieste. Prvú homíliu predniesol kazateľ levického zboru CB Miroslav Haszics.

Z podnájmu, kde sme boli od roku 2018 a ktorý bol len na nedeľu predpoludnie sa komunita kazateľskej stanice presťahovala do priestoru, ktorý bude mať k dispozícii na celý týždeň. Na pôvodnom mieste sa muselo práčne každú druhú nedeľu pred bohoslužbami inštalovať ozvučenie a ostatné potreby na bohoslužbu. Na novom mieste už táto práca odpadne a po bohoslužbe sa môžeme pokojne venovať rozhovorom bez potreby zvlášť odkladať a zamkynáť naše vybavenie. Aj deti majú svoju miestnosť na zvonček počas bohoslužieb. Nemáme síce takú priestrannú miestnosť, ale súčasným bežným potrebám bude vyhovovať. Väčšie a slávnostnejšie bohoslužby či podujatia chystáme organizovať buď na pôvodnom mieste alebo v iných priestoroch.

Adresa nového miesta je: **ulica Kpt. Nálepku č. 78** - na prízemí modrej budovy Levičanom známej pod názvom OK Steel. Parkovisko je naproti hlavnému vchodu. ■

OBJÍMAJTE SVOJE DETI VŽDY, KEĎ JE NA TO PRÍLEŽITOSŤ

ANDREA KOREČKOVÁ (45) je reformovaná farárka a absolventka Evanjelickej bohosloveckej fakulty UK, ktorá sa špecializuje na Novú zmluvu a biblistiku. Svoje teologické myšlienky však nezdieľa len kázaním, ale aj prostredníctvom zamyslení na webovej stránke Optika viery a vydaných knižných zbierok. Najznámejšie sú *Listy môjmu synovi*, ktoré napísala pred tromi rokmi po jeho nečakanom a tragickom odchode z časnosti.

Na vlaňajších Misijných dňoch v Starej Ľubovni sa s ňou rozprávala EMÍLIA MIHOČOVÁ. Foto: TOMÁŠ PUŠKÁŠ

Skôr ako prejdeme k veľkým témam literatúry a teológie, aký je tvoj vzťah k manuálnej práci s pôdou v kontexte témy Misijných dní *Od seby k žatve*? Predpokladám, že zrejme pozitívny, keďže si študovala na strednej poľnohospodárskej škole.

Prácu v záhrade a s hlinou mám veľmi rada, pretože je to spôsob, ako môžem ventilovať svoje emócie. Keď som napríklad veľmi nahnevaná, zoberiem do ruky motyku a idem do záhrady. Máme doma asi 3 - 4 motyky, ktoré aktívne používam. Veľmi pozí-

tívny vzťah mám aj k pestovaniu kvetov. Svokra mi stále hovorila, že keby som zelenine venovala toľko času ako kvetom, bol by z toho väčší úžitok (*úsmev*). Takže doma máme botanickú záhradu, v ktorej rastie veľa kvetov.

Vraj sa niekedy s kvetmi aj rozprávaš...

Áno a veľmi intenzívne. Mám kvietky, ktoré sú lenivé a nechcú rásť tak, ako by som si želala. A tak im dohováram, aby sa spamätali, ak nechcú skončiť v komposte. A aby som im troška pomohla, tak s nimi „kávčikujem“ - hnojím

pôdu kávou, vďaka čomu mám nádherné orchidey.

Podobenstvo o rozsievачovi prirovnáva evanjelium k zrnú, čo padá do pôdy ľudského srdca, viac či menej úrodnej. Kedy aj v tvojom srdci vzkĺčilo semiačko viery?

Vyrastala som v prísnej kalvínskej rodine, kde bol Pán Boh predovšetkým trestajúci. Zároveň sa mi však nezдалo, že by na nás chcel vysypať iba kamenie, keď hrmí. Tušila som, že Pán Boh je aj láskavý. Ďalším významným štar-

térom boli pre mňa kázne, ktoré som počúvala v kostole. Hovorila som si, že musí predsa existovať spôsob, ako kázňou zaujať široké spektrum poslucháčov. Bola to výzva, a tak som sa rozhodla, že to skúsím aj ja – pracovať s ľuďmi a Božím slovom.

Mala som 16 rokov, keď som začala intenzívne vnímať vnútorné povolanie od Pána Boha pre štúdium teológie. Neprešlo ma to ani po dvoch rokoch, a tak som si podala prihlášku na Evanjelickú bohosloveckú fakultu. Chcela som skúsiť, či to Pán Boh

vať“. **Ide vlastne o rozsádzanie priesad z debničiek, do ktorých boli semienka vysiate. Ktoré obdobie tvojho študentského života dá označiť duchovným „pikírovaním“?** Pre mňa sa „pikírovacie obdobie“ začalo vo štvrtom ročníku teológie, keď som rok študovala v Spojených štátoch amerických. Netušila som, do čoho idem. Prišla som z konzervatívneho slovenského prostredia a zrazu som sa ocitla na veľmi liberálnom teologickom seminári v Saint Louis v americkom štáte Missou-

Čo ti dalo a vzalo doktorandské štúdium, v ktorom si pokračovala už na Karlovej univerzite v Prahe?

Absolvovala som ho u významného profesora Petra Pokorného, ktorý ma viedol k ďalšiemu premýšľaniu. Prvú seminárnu prácu, na ktorej som pomerne dlho pracovala, mi vrátil so slovami: „Ale já chci slyšet váš názor. Donesťte mi něco smysluplného.“

Zažila si aj obdobie „chvenia viery“, ktoré niekedy potrebujeme prežiť, aby bola pevnejšia?

Chvenie viery som zažila, keď som po troch rokoch doktorandského štúdia odišla na mesačný pobyt do Afriky. Opäť s istou štruktúrou v hlave, ako beží svet. Dostala som sa do Ghany, kde sa konalo zasadnutie Svetového reformovaného zväzu. Patrila som k študentom z celého sveta, ktorých zaradili do Globálneho inštitútu teológie a poslali do jedného seminára. Opustiť jeho priestory bolo životu nebezpečné, a tak sme sa ocitli v gete. Denno-denne som mala pred očami nesmierne poníženie a ľudskú biedu.

Akoby to nestačilo, zobrali nás ešte na dve ďalšie miesta, odkiaľ v minulosti vyvážali mocných, silných, zdravých černochoch ako otrokov do Európy a Ameriky. Stali sa poníženým etnikom, ktoré slúžilo belochom. Tam som si uvedomila, že mnohé úspešné ekonomiky západného sveta, za ktorými je aj naše presbyteriánske myslenie, sú postavené na ponižovaní a otroctve. Domov som sa vrátila rozbitá na kúsky, a vtedy mi dal manžel do ruky knihu Tomáša Halíka s názvom „*Co je bez chvění, není pevné*“, a to ma znova pozviechalo.

**Počas štúdia teológie si sa zoznámila so svojim budú-
cím manželom Františkom
Finom Korečkom, ktorý je
dnes členom tímu Edukačno-
misijného centra ECAV a pro-
jektovým manažérom. Čím je**

so mnou myslí vážne. Prijímacie pohovory som spravila, čo ma len utvrdilo v mojom povolaní.

Teológia zahŕňa široké spektrum vedeckých odborov. Prečo si si spomedzi všetkých možností vybrala práve Novú zmluvu a biblistiku?

Novú zmluvu ma učil docent Ján Grešo, ktorý nás „cepoval“ a učil láske ku gréckemu jazyku, v ktorom bola pôvodne napísaná Nová zmluva. Mal svojský štýl, nútil nás učiť sa gréčtinu z jednej vyučovanej hodiny na druhú a na rozdiel od hebrejčiny sme mali k dispozícii aj učebnice.

Záhradkári používajú jedno zaujímavé slovo – „pikíro-

ri. Najprv ma to vydesilo a zdalo sa mi, že koniec sveta je blízko. Profesor novozmluvnej teológie Stephen J. Patterson svojimi otázkami „rozbil“ a „spochybnil“ všetky moje tézy, s ktorými som prišla. Naučila som sa zdôvodniť a vysvetliť čomu a prečo naozaj verím. Pochopila som, že potrebujem mať vlastné a prežité odpovede, nielen jednoducho prebraté z učebníc a skrípt.

Dnes som Pánu Bohu za toto duchovno-teologické „pikírovanie“ veľmi vďačná. O to ťažší bol však návrat do 5. ročníka na EBF UK v Bratislave, kde stačilo memorovať skríptá. Pomohli mi však formálne rozhovory s docentom Paulom Hinlickým, ktorý na fakulte v tom čase učil dogmatiku.

špecifické ekumenické manželstvo evanjelického teológa a reformovanej farárky? Dokážete sa rozprávať aj o teologicky „sporných“ témach, na ktoré majú obe cirkvi iný pohľad?

Odkedy sme sa zoznámili, mala som pocit, že je takou výraznou osobnosťou s jasne vyhranenými názormi, že mu nie je možné protirečiť. Trvalo to pár rokov, kým sa mi ho podarilo argumentačne „dostať“ – keď som už študovala v Prahe a mala som za sebou pár lekcii u pána profesora Pokorného. Vtedy začal premýšľať nad tým, že aj ja môžem mať občas pravdu (*úsmev*).

Istý čas ste žili v Turci, kde tvoj manžel pôsobil ako spirituál, duchovný správca na Žilinskej univerzite. V tejto oblasti však nežije početná komunita reformovaných veriacich. Aké si si našla uplatnenie?

Vtedy sa nám narodili naši dvaja synovia – Filip a Jakub, a tak som bola matkou na materskej dovolenke a tiež „bútlavou vrbou“ pre študentov. Bývali sme v jednej časti internátu a študenti v druhej. Bola som tá, ktorá sa usmievala, ktorá nehodnotila, ku ktorej si chodili pre radu alebo si poplakať. Viacerým som pomáhala so záverečnými prácami, keď si nevedeli dať rady.

Po niekoľkých rokoch ste museli prijať ťažké rozhodnutie, či sa vrátiť na východné Slovensko, odkiaľ obaja pochádzate. Nevedeli ste, čo vás čaká, mali ste len istotu, že potrebujete zmenu. Tvoj manžel pracoval istý čas ako duchovný správca na Evanjelickom gymnáziu J. A. Komenského v Košiciach, neskôr ho zvolili za starostu v Bačkovíku. Aké možnosti a príležitosti sa otvorili tebe ako reformovanej farárke?

Najskôr som vôbec neplánovala vstúpiť do farárskej služby. Nevedela som, čo chcem robiť, keď

mi skončí materská dovolenka. Po jedných večerných službách Božích som však započula, ako si košický pán farár Jaroslav Széles povzdychol: „Mám tak veľa práce, a tak málo pomocníkov.“ Vtedy som sa rozhodla, že skúsím polovičný úväzok v cirkvi a uvidím, ako to pôjde. Neskôr sa z neho stal plný pracovný úväzok a farárkou som stále.

Si farárkou reformovaného zboru vo Vyšnom Čaji; svoje teologické myšlienky však nezdieľaš len kázaným, ale

aj písaným slovom. Čo je pre teba ťažšie – kázať alebo písať?

Mám pocit, že zvládam oboje, necítim pritom diskomfort. Písať som začala na podnet profesora Imricha Peresa. Keď som sa pripravovala na habilitáciu, odporučil mi, aby som vydala nejakú knižku so svojim menom. Začala som uvažovať nad tým, že pripravím niekoľko zamyslení a vydám 10 – 15 kusov, aby som mala ukážkovú, reprezentačnú knihu pre komisiu. Ľudia v mojom okolí ma však povzbudzovali, aby som išla do vyššieho nákladu. Nevedela som si predstaviť, kto by to čítal. Napriek tomu sme s manželom, ktorý je zároveň mojim grafikom, pripravili a vydali *Myš-*

lienky do vrecka v „kabelkovom“ formáte v 500-kusovom náklade. Veľmi ma prekvapilo, že sa predal za necelé tri týždne. Potom sa ma ľudia pýtali, čo ešte plánujem napísať, a tak sa to rozbehlo.

Tvoje zbierky obsahujú najmä kratšie zamyslenia, ktoré vychádzajú z konkrétneho biblického textu, doplnené o fotografie. Čo všetko si doposiaľ vydala?

Po *myšlienkach do vrecka* prišla *Optika viery* a *Hymna lásky*, obe s diármi. V tomto formáte

sme plánovali pokračovať, potom však prišiel december roku 2021, keď nám pri tragickej auto-nehode odišiel náš starší, 15-ročný syn Filipko. Myslela som si, že už viac nenapíšem ani čiarku.

Potom však prišli *Listy môjmu synovi*...

Listy sme si písali, ešte kým Filipko žil. Keď odišiel, tak som sa veľmi skoro vrátila k tomu, že som mu opäť začala písať. Robila som to kvôli sebe, aby som prežila. Po pol roku mi moja mentorka odporučila, aby som niektoré z listov uverejnila na svojej webovej stránke *Optika viery*. Opäť som si nebola istá, či budú niekoho zaujímať. Čítalo ich však veľa ľudí, a to nielen tí, ktorí niekoho stra-

tili. Potom prišiel rozhovor pre internetový denník Postoj a myšlienka vydať knižne aj listy, ktoré som mu začala písať po jeho smrti.

Cítila som, že to potrebujem v sebe uzavrieť. Potom som všetky listy, vrátane tých, ktoré neboli zverejnené, spálila. Zostal z nich iba popol.

Jednoducho bol čas posunúť sa ďalej...

Keď som po roku od Filipkovho odchodu sedela na našom obľúbenom mieste pred židovskou synagógou v Budapešti, zbadala som okno, ktoré veľmi pripomína mandalu. Tam som si uvedomila, že život ide ďalej. Pre mňa sa istým spôsobom život zastavil, no surové na tom je, že všade okolo mňa beží ďalej. A tak som si povedala, že to prijmem a budem žiť dovtedy, kým tu mám byť.

V rozhovore pre internetový denník Postoj si spomínala podporu, ktorej sa vám dostalo od vášho blízkeho okolia a cirkevného zboru. Pomohlo vám to prekonať najťažšie obdobie?

Uvedomila som si, že sme sa stali akoby jedným telom a jednou rodinou, a to naprieč celou kresťanskou komunitou. Keď sme *Listy môjmu synovi* vysielali do života vo februári 2024 v kostole vo Vyšnom Čaji, tak som pozvala ľudí, ktorí ma sprevádzali od Filipkovho odchodu. Prišla skupina evanjelikov, ktorí vytvorili modlitebnú skupinku, aby sme to ako rodina zvládli. Boli tam gréckokatolíci, katolíci aj reformovaní. Kázal opät premonštrátskeho kláštora v českom Želive Tadeáš Róbert Spišák. V tom momente sme si boli všetci blízki. Na tomto mieste sa chcem poďakovať vyšnočajanskému cirkevnému zboru za všetku podporu, lásku a trpezlivosť, ktorej sa mi nepretržite dostávalo a stále dostáva.

Pri februárovom stretnutí som si zas a znova uvedomila, že sa

síce stále hráme na svojom piesočku a stavíme na svojej identite, ale keď sme konfrontovaní so smrťou a s niečím skutočne existenčným, vtedy je nám naša konfesijná príslušnosť len málo platná. To, čo je naozaj dôležité a podstatné, je súcitiť, láska a podpora – typické znaky Kristovej cirkvi aj bez konfesijnálnej nálepky. Sú naplnením zaslúbení o Božom kráľovstve, ktoré máme budovať už tu na zemi ako telo Kristovo.

Dostáva sa ti spätnej väzby od čitateľov?

Píšu mi ľudia, že vďaka tomu, ako tlmočím svoje emócie do slov, mi nielen rozumejú, ale sa s mojimi slovami aj identifikujú vo svojom vlastnom utrpení, ktoré prežívajú. Často majú pocit, že sú len „nehodní červíci“, ako píše prorok Izaiáš, ktorí akoby nemali právo na pocity hnevu, bolesti a sklamanie z Pána Boha. Vedomie, že ich prežívam aj ja ako farárka, je pre nich úľavou. Akoby som im dávala oprávnenie, že môžu byť vo svojich pocitoch autentickí.

Nedávno som vykladala Jonášovu modlitbu, kde hovorí: „Bože, tvoje vlny,... tvoje more,... tvoje trávy ma obkolesili...“ Vyjadruje tým svoj vzťah k Bohu, ktorého rešpektuje a považuje Ho za svoju autoritu: „Pane, zomieram, ale budem akceptovať, čo Ty urobíš s mojím životom.“ A presne to isté som tlmočila aj ja vo svojej knihe – môj vzťah s Pánom Bohom sa neskončil, ale stále cítim aj hnev. Vnímam Ho ako svoju autoritu, rešpektujem Ho, ale náš vzťah je v transformačnom procese.

Kazateľ Daniel Pastirčák napísal príbeh o Sadrovom Jonatánovi. Je to príbeh sochára, ktorý si vytvorí najprv maketu, kým pristúpi priamo k modelovaniu sochy. Rovnako je tak aj ľudský život iba maketou alebo predlohou skutočného života vo večnosti. Preto záleží na všetkom, čo

spravíme alebo povieme, nakoľko si tak tvoríme základy toho, kým raz skutočne budeme. Je pre teba perspektíva a nádej večnosti svetielkom na konci tunela?

Zmysel nádeje som pochopila, keď som intenzívne študovala grécke náhrobné nápisy, samozrejme, ešte pred Filipkovým odchodom. Sledovala som, ako sa matky alebo rodičia vyrovnávajú so stratou svojich detí. Náhrobné nápisy, ktoré sú staré 2 300 alebo 2 400 rokov, tlmočia to, že rodičia vtedy nemali žiadnu nádej. Žili v predstave, že ich dieťa po smrti zide do podsvetia a dostane sa do rúk Háda, ktorý ho bude sexuálne zneužívať. Len malé percento detí sa dostane na nebesia, kde sa z nich stanú astrálne úkazy – hviezdy či kométy. Pohanská predstava o zneužívaní detí v podsvetí je hrozná. Lenže medzitým prišiel Ježišov príbeh – zomrel na kríži, zišiel do podsvetia, ale potom bol Božím zásahom vzkriesený. Apoštol Pavol hovorí, že Ježiš bol prvotinou vzkriesenia – my ho budeme nasledovať a aj my budeme vzkriesení. V tom je celá pointa kresťanskej nádeje. A tak každý deň žijem s nádejou, že Filip sa má už dobre a že sa raz stretne. Je to čosi neuchopiteľné, ale dáva to zmysel mojim dňom.

Na jednom z náhrobníkov, ktoré si skúmala, je postava trojročného dievčatka s košíkom s kvetmi, no zobrazená zozadu. Nevidno jej do tváre. Matka plače a čaká, že sa dievčatko vráti, alebo sa aspoň obráti, aby znova videla jej tvár. Sú občas také momenty, kedy môžeš opäť „vidieť“ tvár svojho syna?

Prvý rok som ho hľadala veľmi intenzívne. Čítala som Homérov hymnus o Persefone, ktorá bola unesená do podsvetia. Jej mama, bohyňa Demeter o tom nevedela, a tak chodila po celom svete a hľadala svoju jedínú krásnu panenskú dcéru. Kričala, trhala si vlasy, driapala si pokožku, trhala

si šaty. A ja som robila presne to isté. Pochopila som, že hoci je Homér starý 2 800 rokov, veľmi presne vyjadruje bôle a žiale aj súčasných matiek.

Myslím si, že som už prešla všetky miesta, kde by som Filipka mohla nájsť, ale nepodarilo sa mi to. Teraz ho hľadám v tvárach chlapcov, ktorí sú približne v jeho veku. Možno je to nelogické, ale rozum je jedna vec a srdce matky zasa čosi iné. Je to stav blízky zúfalstvu. Potom však prichádzajú chvíle, kedy sa mu prihováram a mám pocit, že je stále pri mne. Sú veci, ktoré mi ho pripomínajú a cítim sa pri nich ťažko. No sú aj také, pri ktorých sa rozosmejem a som vďačná za to, že som si ho sprítomnila.

Je niečo, čo by si chcela odkázať čitateľom, ktorých váš príbeh nenecháva ľahostajnými? Objímajte svoje deti vždy, keď je to len trochu možné, pretože nikdy neviete, či to nebude vaše posledné objatie. A buďte vďační za to, že sú, aj keď vás nahnevajú. ■ *Evanjelický východ 12/2024*

Zbav nás zlého (Modlitba Pánova)

PAVEL HANES

Zdroj: Spoločenstvo evanjelia
Ilustračné foto: www.biblickezlo.com

prof. ThDr. Pavel Hanes, PhD. je profesorom na Katedre teológie a katechetiky KTK (Pedagogická fakulta UMB v Banskej Bystrici), kde pôsobí od jej založenia v roku 1993. V rokoch 2002 – 2003 bol aktívnym členom prekladateľskej komisie Slovenskej biblickej spoločnosti, pripravujúcej ekumenický preklad slovenskej Biblie. Predtým vyše 10 rokov pôsobil ako kazateľ v Bratskej jednote baptistov v Banskej Bystrici. V súčasnosti je P. Hanes garantom filozofie pre teológov, apologetiky a starozmluvných predmetov. Popri svojej bohatej domácej kazateľskej a prednáškovej aktivite káže a prednáša aj v zahraničí. Je autorom mnohých vedeckých teologických publikácií a štúdií.

Keď chceme uvažovať o slovách „zbav nás zlého“, tak najprv musíme rozumieť tomu, čo znamená slovo *zlé*, alebo *zlo*.

PREČO BOH STVORIL ZLO?

Prečo nestvoril svet tak, aby nebolo zlo? To by bolo žiaľ, keby nebolo zlo. Niektorí to hovoria s takou lútosťou, ako keby chceli Stvoriteľovi poradiť, že by to bol mohol urobiť lepšie. Ale, sú aj ľudia, ktorí to hovoria vzbúrene a hovoria: No, keď si to takto Boh stvoril, tak to je Jeho problém. Nemal to tak urobiť a my by sme neboli zlí.

Takže na vine je nakoniec On.

Keď sa chceme naozaj modliť „zbav nás zlého“ a chceme, aby to Pán Boh vypočul, tak by sme mali vedieť, čo to vlastne od neho chceme. „Zbav nás zlého“, čo to znamená? Mnoho z tých vecí, ktoré tu povieme už poznáte, ale chceli by sme upozorniť na niektoré veci, s ktorými aj my, veriaci, máme niekedy problém.

Ako definujeme a čo si vlastne predstavujeme pod pojmom zlo

Keď si predstavujeme Boha, tak náš názor, alebo teológia o Bohu sa začína práve tam, ako si predstavujeme to, čo je zlo. Poznáme to z dejín, že ľudia často špekulovali nad tým, aký je Boh. Vieme, čo je zlo a Boh je potom opakom zla. To, čo je zlé, vieme, a Bohu pripisujeme všetko to, čo je dobré. Dospelo to tak ďaleko, že marxistický filozof Foerbach vyhlásil, že človek stvoril Boha na svoj obraz. V tom zmysle, že mu pripísal všetky vlastnosti, ktoré má on sám, ale v tom dobrom vydaní. Človek je konečný, Boh je nekonečný. Človek je zlý, Boh je dobrý, atď. Problém je v tom, že na tom istá časť pravdy je. My síce, keď veríme v Otca nebeského, ktorý nám poslal Spasiteľa, Ježiša Krista, hovoríme, že je dobrý a že je len dobrý a nič iné ako dobrý, tak nepripúšťame, že Boh by mal niečo spoločné so zlom.

Náš problém je v tom, že pripisujeme Bohu zlé vlastnosti, ktoré sa nám zdajú zlé, ale oni v skutočnosti nie sú zlé. Chceme byť oslobodení od zla, ktoré Ježiš nezahŕňa pod slovo zlo. Považujeme za zlé aj to, čo nie je zlé podľa Božích kritérií. Mali by sme preto vedieť o čo prosíme.

Čo je zlo, odkiaľ je a aký máme mať k nemu postoj

Najbežnejšia definícia zla je, že zlo je hriech. Je to niečo, čo je proti Božiemu zákonu. Je to zlé kona-

nie. Je to etické zlo. Zlo v morálke, v našom správaní. Toto zlo máme opísane v liste Pavla Efezanom v 2. kapitole, kde je vyjadrené, že je to telesnosť. Nie je to telo v zmysle organizmu, že my sme stvorení ako telesné bytosti, ale telesnosť ako telesné žiadosti. To, čo nás vedie k tomu, aby sme robili zle. Máme túžby, ktoré sú proti Božiemu zákonu. Tento hriech môže prichádzať zvonku, alebo zvnútra človeka. Keď prichádza zvnútra človeka, tak je to to, čo nazývame **telesnosť**. Keď prichádza zvonku, od iných ľudí, tak to nazývame **svet**. Ľudia bežne hovoria, že svet je zlý. Tým chceme povedať, že ľudia vás môžu ohovárať, môžu vás prepadnúť, zabiť, okradnúť.

V modlitbe Pánovej hovoríme o zle, za ktoré prosíme, aby nás ho Otec nebeský zbavil. A to je zlo, ktoré má osobnú stránku. Písmo nám ukazuje, že existujú zlé mocnosti. V evanjeliách sa Ježiš konfrontoval s týmito mocnosťami a nazývajú sa tam démonské mocnosti. Iste ste to už okúsili, keď nastúpíte cestu k dobru, keď sa človek obráti a chce ísť k Bohu, začne uvažovať o pokání, chce sa zmieriť, vrátiť čo ukradol, ospravedlniť sa, napraviť, čo zlé urobil, začať chodiť do kostola, do zhromaždenia, zrazu je všetko proti nemu.

Keď hovoríme o satanovi, je dobré si uvedomiť, kto vlastne je táto bytosť. Keď sa modlíme „zbav nás zlého“, chceme sa zbaviť nielen niečoho, čo je zlé, ale aj niekoho, kto zlý je. A synonymum zla pre

bežnú predstavu je satan, diabol. Je to bytosť, ktorá bola stvorená ako dobrá. Ale je veľmi dôležité si uvedomiť, že satan nie je druhý Boh. My neveríme v takúto dvojvládu. Tak ako je to v perzskom náboženstve, kde sú dvaja bohovia a ešte stále nie je jasné, kto zvíťazí. Satan je síce nazvaný ako boh sveta, ale je to boh s malým „b“. On je modla tohto sveta, on je knieža tohto sveta. Ale je to stvorená bytosť. Bol čas, keď satan neexistoval. Boh ho stvoril, ale nestvoril ho ako satana. Satan je po hebrejsky odporca. Alebo ten, kto vzdoruje. Ten, kto prekáža. Jeho prvý čin v histórii zaznamenaný zo záhrady Eden, bolo ohováranie Boha. Naozaj to Boh tak povedal? A On to inak myslel a On s vami nemá dobré úmysly. Vždy, keď si myslíte, že Boh nemá s vami dobré úmysly, tak vám satan alebo diabol ohovára Boha. To je jeho prvý úmysel. Ohovárať, sponchybňovať Boha. Každá pochybnosť o tom, či je Boh dobrý, pochádza od diabla. My by sme si vedeli predstaviť lepšieho Boha, aký je, ale len preto si predstavujeme lepšieho Boha, lebo nám diabol nahovoril, že Boh nie je až taký dobrý, ako by mohol byť. Nie je ľahké sa zbaviť takýchto myšlienok. Ale pokiaľ sa ich nezbavíte, tak modlitba *Otče náš* bude znieť z vašich úst naprázdno. Naše modlitby nemôžu byť vypočuté, ak náš Boh nie je totálne, absolútne DOBRÝ. Boh v našich predstavách musí byť nedotknuteľne dobrý, ak Mu chceme dôverovať. Inak zabudnite na to, že sa viete modliť. Modlíte sa k niekomu, o kom pochybujete. Dá sa modliť s pochybnosťou? Apoštol Jakub hovorí, že sa máme modliť bez pochybovania. Ak Boh zlo nestvoril, odkiaľ teda je?

Boh nestvoril zlo, ale stvoril svet tak, aby bola možnosť zla.

Svätý Augustín vo svojich úvahách povedal, že zlo nemôže existovať samostatne. Vždy je to len vlastnosť niečoho dobrého. Keď hovoríme o tom, že Boh stvoril zlo, tak je to nezmysel, pretože zlo nikdy samostatne neexistuje. Zlo nikdy nebolo stvorené, vždy je to aspekt niečoho dobrého. Je dôležité si uvedomiť, že zlo nemôže existovať bez toho, aby nebolo pokazené dobro.

Apoštol Pavol problém zla vo svojom živote vnímal takto:

Viem totiž, že vo mne, teda v mojom tele, neprebýva dobré. Vôľa robiť dobre je vo mne, ale nemám schopnosť uskutočniť to. Robím totiž nie to dobré, čo chcem, ale konám zlé, čo nechcem. Ak však robím to, čo nechcem, robím to nie ja, ale hriech, ktorý prebýva vo mne. A tak nachádzam zákon, že keď chcem robiť dobré, hneď je pri mne zlé. Lebo

podľa vnútorného človeka s radosťou súhlasím s Božím zákonom, ale vo svojich údoch vidím iný zákon, ktorý bojuje proti zákonu môjho rozumu a drží ma v zajatí zákona hriechu, ktorý je v mojich údoch. Ja úbohý človek! Kto ma vytrhne z tohto tela smrti? (Rimanom 7, 18 – 24)

Keď sa modlíme: „zbav ma zlého“, nemodlíme sa „zbav ma seba samého“, pretože moja existencia je vždy dobrá.

Keď sa chceme modliť: „zbav ma zlého“, modlíme sa „zbav ma hriechu, zbav ma nepriateľstva, alebo ohovárania, alebo vysloboď ma od ľudí, ktorí mi chcú zle“. „Osloboď ma od diabla, osloboď ma od mojich sklonov.“ Nemôžeme sa však modliť „osloboď ma od konečnosti. Osloboď ma od existencie. Osloboď ma od toho, že si ma stvoril.“ Zlo Boh nestvoril, ale je to dôsledok vzbury tejto bytosti, ktorú Boh stvoril ako dobrú.

Prečo stvoril Boh možnosť zla?

Ak chcete mať rádi bytosť, ktorá vám je partnerom, tak musí mať možnosť slobodne sa rozhodnúť pre svoju lásku k vám. Ak nemá možnosť rozhodnúť sa, tak jej vyznanie lásky, alebo jej vzťah, je ako počítač, ktorý si naprogramujete a každé ráno sa vám pozdraví: Dobré ráno, mám ťa rád. A vy dáte pusu na obrazovku. Aký dobrý počítač. Keby ste to videli, tak poviete, že je to šialené, lebo ten počítač nemal inú možnosť, ako vám to tam vyhodiť, keď ste mu to naprogramovali.

Chcete byť takéto naprogramované počítače? Ak to považujete za dobré, tak ste vzbúrení proti Bohu. Pretože Boh nechcel takéto bytosti, ktoré by mali naprogramované dobro a Boh ani z kresťanov nerobí naprogramovaných dobrých ľudí. On nevkladá program, že vy už iné nemôžete, len sa modliť, kľaknúť a chváliť Boha. Keby toto Boh urobil, tak by nás zničil. On takéto čosi vôbec nechce mať. Boh stvoril bytosti, ktoré majú možnosť slobodnej voľby.

Zlo nie je od Boha, ale od diabla a my sme jeho prívrženci. A z toho, že sme diablove prívrženci, máme robiť pokánie. Preto prišiel Ježiš Kristus, aby nás volal, aby sme zmenili svoj postoj. Aby sme sa z ohováračov Boha stali milovníkmi Boha. Aby sme chceli hovoriť a konať v jeho prospech. Aby sme nepochybovali o Bohu. To je pokánie. Z ohovárania – z diabolstva proti Bohu sa stávaš dieťaťom Božím. Keď sa pozriete na Ježiša Krista, tak zobrať celú ľudskú obmedzenú existenciu na seba a niesol ju v tele človeka. Stať sa človekom pre Boha – Ježiša Krista neznamenalo zlo. Stal sa Boh zlým, keď sa stal človekom? Pre kresťana by to mali byť absurdné otázky.

Boh nestvoril zlo,
ale stvoril svet tak,
aby bola možnosť zla.

Apoštol Pavol v liste Filipanom (2, 7) hovorí: *„zriekol sa tejto hodnosti, keď vzal na seba podobu otroka, stal sa podobný ľuďom...“*

Boh Ježiš sa zriekol svojej božskej prirodzenosti a stal sa človekom. Zbavil sa všadeprítomnosti, zbavil sa vševědúcnosti, keď bol na zemi a bol ako človek. Bol plný Ducha Svätého a bol ním riadený tak, ako dokonalý človek môže byť. A to bolo dobré. Zlo nie je to, že človek je obmedzený. Zlo je to, že máme zlé žiadosti proti Božiemu zákonu a že sme vzbúrení proti Bohu a necháme sa ovplyvňovať satanom.

Aký teda máme mať postoj ku zlu?

Z toho, čo sme hovorili, zrejme vyplýva, že sa máme voči zlu správať pokorne. V knihe Kazateľ sa hovorí: *videl som zlé pod slnkom, že človek sa trápi a má námahu.* To nie je ani hriech, to nie je ani diablom spôsobené. Jednoducho tento život je ťažký. Sme smrteľní, sú tu problémy, ktoré sú súčasťou tohto života. Voči tomuto zlu sa môžeme správať tak, že sa pokoríme a povieme: budem to znášať, pretože Boh toto neriešil príchodom Ježiša Krista na zem. Naďalej nás nechal v tejto situácii, ktorá nastala po páde človeka do hriechu v raji. Máme to tak v pokore prijať. Iné ani neostáva. Ostáva vám vzbura, ale vzbura vás ďaleko nedoviede, ako sme to mnohí z nás už skúsili. Apoštol Pavol v 2. liste Timotejovi hovorí: *znášaj zlo, ako dobrý vojak Ježiša Krista.* Vojak Ježiša Krista vie, že nebude vyslobodený od a zo zla, že už sa mu nemôže nič prihodiť, pretože vie, že Ježiš učí modliť sa: zbav ma zlého. Toto je prvý postoj, ktorý máme mať.

Ale Ježiš tiež hovorí: *Vravím vám, aby ste sa neprotivili zlému.* Toto je dosť provokatívne slovo. Vieme, že sám Ježiš sa celý život protivil zlému, lebo vyhánal démonov, uzdravoval, atď. Takže celý Ježišov život bol protivenie sa zlému. Tento výrok „neprotivte sa zlému“ je v súvislosti s vyznávaním. Keď vyznávate Ježiša Krista a niekto vám ubližuje, tak sa spoliehate na Boha, že on za vás bojuje, a vtedy je možné neprotiviť sa zlému. Ale potrebujete v každej situácii mať jasné vedenie od Boha, či máte to zlo, ktoré na vás prichádza znášať, alebo sa proti nemu postavíte. Toto sa nedá zovšeobecniť. Nastávajú možnosti, kde

sa zlu máme protiviť a kde nie. O tom, kde sa máme protiviť sa píše v Žalme 97, 10: *Vy, ktorí milujete Hospodina majte v nenávisti to, čo je zlo.*

Voči takémuto zlu, ktoré je proti Bohu, ktoré spochybňuje Boha, ktoré je proti jeho sláve, ktoré je proti dobru človeka, proti Ježišovi Kristovi, proti spásu, sa má človek vzoprieť.

Nenávisť voči zlu a poddávanie sa zlu sú dva postoje. Keď sa modlíme „zbav nás zlého,“ tak chceme hovoriť o zle, ktoré je z Božieho hľadiska zlo a ktoré nikdy v žiadnom prípade nepripisujeme Bohu. Pretože je aj zlo, o ktorom hovorí Žalm 23: *...aj keby som išiel dolinou tieňa smrti nebudem sa báť zlého.*

Sláva Bohu, že on nás chce viesť v každej situácii nášho života a chce nás ochrániť od zlého. ■

V predchádzajúcej úvahe sme sa venovali tomu, čo je zlo. Hovorili sme, že veľa z toho, čo my považujeme za zlé, v skutočnosti zlé nie je a veľa vecí, ktoré sa nám nezdajú zlé, sú naozaj zlé. Modliť sa „zbav nás zlého,“ vyžaduje poznanie toho, čo je zlé. Náš postoj k tomu zlému asi bude čosi, čo treba budovať.

Povedzme si teraz niečo o kresťanskom postoji ku zlu. Náš postoj k zlému je jedna z kľúčových otázok kresťana. Kvalitu našej modlitby určuje náš postoj k nej. Modlitba nie je o tom, či hovoríme správne slová, či to dlho hovoríme, ani či to presne vyjadrujeme. Kvalitu našej modlitby určuje naša viera. Modliť sa „zbav nás zlého,“ vyžaduje zaujať postoj k zlému, to, do akej miery chceme, aby sme boli zo zlého vychvátení alebo vytrhnutí.

ZBAV NÁS ZLÉHO

Náš postoj k zlu môže byť len vtedy realistický, keď vidíme zlo, ale zároveň vidíme aj moc, ktorá je silnejšia ako to zlo. Keď vidíme aj dobro, ktoré je nad ním. Apoštol Ján v 1. liste 5. kapitoly vo verši 19 hovorí: *Vieme, že sme z Boha a že celý svet je v moci Zlého.* Je to pýcha, keď o sebe povieme: „My vieme, že sme z Boha?“ Biblia nám hovorí, že Duch Svätý nám pripomína, že sme deti Božie. Ale zároveň vieme, že svet leží v zle. Slovo *leží* je slovo, ktoré sa používa aj v spojitosti s tým, keď Ježiš ležal v hrobe. Alebo keď ležal v jasliach, keď sa narodil. Spočívaj nehybne, je mu tam sladko. Svet leží v zle, a to slovo naznačuje, že je mu tak dobre. Na inom mieste v Jánovom evanjeliu Ježiš hovorí: *Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich ochránil pred zlým.* Svet leží v zle a my sme súčasťou sveta. Vieme pritom, že sme z Boha a máme byť pred zlom nejakým zázrakom uchránení. Je to zázrak? Ak máte byť uchránení pred zlom, ktoré je vo svete, tak nič menej ako zázrak to nie je. Treba si to uvedomiť. Ak sa modlíme „zbav nás zlého,“ modlíme sa o zázrak. Pretože to zlo je v nás. Nikto z nás sa nenarodil v kráľovstve Božom. Každý z nás sa narodil ako hriešnik.

Naše postoje ku zlu môžu byť rôzne Niektorí ľudia sa zlo snažia *ignorovať*. Nevšimáť si ho. Tváriť sa, že neexistuje. Takých by sme mohli nazvať, že to je raj bláznov. Sú ako na Titaniku, kde veselo hrá kapela a celá loď sa potápa. Nechcú si uvedomiť realitu. Nevšímajú si ju. Potom existuje iná skupina ľudí, ktorí zlo neignorujú, ale ho premenujú. Majú tzv. pozitívne myslenie. Všetko, čo je zlé, premenujeme na dobré. A stane sa to v ich očiach dobrým.

Ďalší postoj je *nárek*. Padáme, klesáme, všetko je zlé. Nespýtaj sa ma, ako sa mám, ak nechceš počuť všetko zlé, čo na svete môže byť. Sú takí ľudia, ktorých sa nechcete pýtať ako sa majú? To je ako keby ste otvorili sud s pivom a už to tečie a tečie a pení a neviete to zastaviť, lebo stále je niečo zle. Všetky tieto postoje sú, povedal by som, extrémny. Správny postoj k zlu je nedefinovateľný. Nedá sa raz navždy povedať, že ignoruj ho, alebo nariekaj nad ním. Ignorovať zlo? Niekedy to treba. Pretože ak si budeš všimáť každú urážku, každé slovo, ktoré o tebe ľudia povedia, tak neviem, či budeš šťastný. Ak je za dverami niekto, kto je ti podriadený, alebo kto ta nemá až tak v obľube,

nechaj tie dvere zatvorené. Neodpočúvaj, ignoruj to. Ignoruješ zlé. V niektorých prípadoch treba ignorovať zlé.

Potom som hovoril o premenovaní zla na dobro. Tak to robia budhisti, že všetko je dobré a všetko čo je zlé, je len zdanie. A to je absurdné. Je to niečo, ako doslovne stáť proti Bohu. Boh hovorí, že svet leží zle a ty chceš povedať, že všetko je dobré. Niektoré zlé veci, ktoré nenávidíme, sú pre nás dobré. V takých prípadoch sa musíme pokoriť a byť schopní povedať: „Túto zlú vec nenávidím, ale pochopil som, že Ty si ju dal do môjho života na moje dobro, aby si ma skúšal.“ Je to veľmi ťažké, ale niekedy je to nutné. Samozrejme potrebujete Ducha Svätého, aby vám to povedal. To je ten problém so zlom. Ja sa musím pýtať osobne Otca nebeského, ktoré z toho, čo vidím ako zlé, treba premenovať.

Apoštol Pavol nás nabáda v liste Efezanom (6, 13): *Preto si vezmite (oblečte) Božiu výzbroj, aby ste mohli v onen zlý deň odolať, a tým, že všetko prekonáte, obstáť.* Môžeme doplniť: aby ste boli schopní zvíťaziť. O víťazstve je v Novej zmluve písané veľa krát a teda v niektorých prípadoch, keď sme Bohom poverení, aby sme nad niektorým zlom zvíťazili, máme nad ním zvíťaziť. Pýtate sa kedy? Ak chceš napríklad víťaziť nad zlom hladu v Indii, ak ti Boh práve toto položil na srdce, že sa máš na Slovensku modliť za zlo hladu v Indii, alebo za problém AIDS v Afrike, tak sa samozrejme, môžeš za to modliť. Ale pýtam sa, či nie si poverený, aby si sa modlil tiež za zlý život susedovho manželstva, alebo svojho manželstva. My by sme radi pokryli svojim víťazstvom celý glóbus. Na celej tvári zeme. Ale do môjho srdca, do toho sa, Bože, nestaraj. Víťazstvo áno, ale kde? Kedy? Si na to poverený? Si až taký hrdina, že nad všetkým môžeš víťaziť? Alebo si len namýšľaš, aby si mal len veľké slová namiesto viery. Existuje viera, ktorá je len psychológiou viery. Psychológiou silných slov. Psychológiou toho, že keď hovoríš silné reči, tak sa cítiš dobre. My to musíme rozlišovať. Nakoľko sú naše reči iba silné reči a nakoľko je tam viera, že ma Boh poveril, aby som bol víťaz?

Keď sa modlíme „zbav nás zlého,“ čo vlastne chceme?

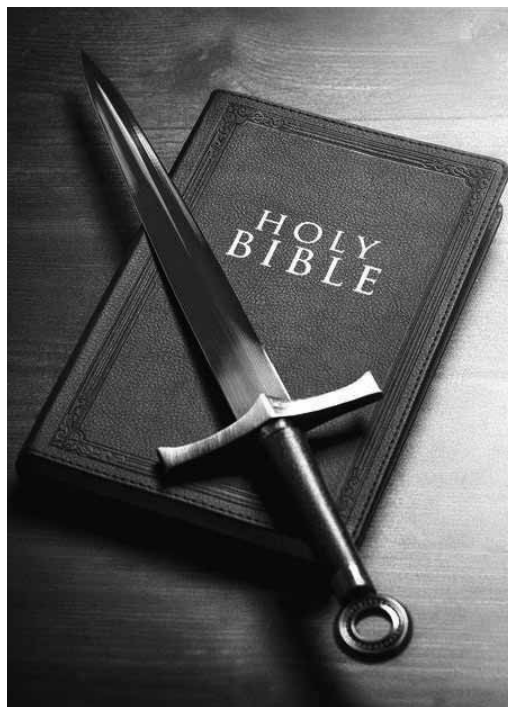
Slovo *zbav* nás znamená *vyslobodiť nás, odstrániť od nás, vytrhn, ako z tlamy leva*. Ste v papuli divého

zvera, teraz príde Boh a vytrhne vás odtiaľ. Akési násilie v dobrom zmysle. Bože, vytrhni ma, vyrvi ma z tohto zlého. Ide ma to zožrať. Viete, prečo o tom hovorím? Stále zdôrazňujem, že keď sa modlíš, najdôležitejší je tvoj motív. Pane, keby si ma zbavil zlého. Zbav ma bremena hriechu, ktoré nevládzem zniesť. Satan je šikovnejší ako ja. Má svoje metódy. Vytrhni ma, zachráň ma, vychváť ma. Niečo s tým urob.

Táto štúdia je o tom, že keď sa modlíme „zbav nás zlého,“ tak chceme niečo radikálne. Spomeňte si na Jákoba, keď vyhral boj s anjelom. Ako ho vyhral? Tak, že ho prehral. A keď išiel ako víťaz, tak kríval. Predstavujem si scénu: Jákob ide ráno unavený, dotrhaný, krívajúci a ľudia sa ho pýtajú: „Čo ti je Jákob?“ „Som požehnaný! Ja som vyhral! Už nie som Jákob, ale som Izrael. Som Boží bojovník!“ Je to obraz takého lacného triumfalizmu ako: „vždy sme zdraví, nič sa nám nedeje, žiadne prehry, len víťazstvá“. Ak vám niekto sľubuje takéto kresťanstvo, tak vás lutujem, ak tomu veríte. Také čosi v Biblii nie je. Sú tam víťazstvá, ale je tam aj neustála bolesť. Je tam zaslúbenie nového sveta, nového stvorenia, ale je tam neustále uvedomenie si toho, že svet leží v zle.

Ako sa zbaviť zla

Ak chceš, aby si bol zbavený zla, aby tam vládol Ježiš, ktorý je jediný vládca dobra, tak potrebuješ odpustenie. Nemôžete prosiť Boha o vyslobodenie zo zla, ak mu nechcete vyznať všetky svoje hriechy. Ak máš nejaký hriech, ktorý ti Boh neustále pripomína, keď sa modlíš, rob s tým niečo. Inak ťa Boh zla nezbaví. Ospravedlnenie je podmienka vyslobodenia. Vyslobodenie nielen zo zla, ktoré si len my predstavujeme, ale z každého zla. Bože, Ty určuješ, čo je zlé pre mňa, nie ja. Ak chceš, aby som niečo znášal, som ochotný to znášať. Ale ak chceš, aby som nad niečím zvíťazil, daj mi k tomu silu. Pri prosbe o svätosť sa môžeme vystaviť jednému riziku. Niektorí ľudia chcú svätosť kvôli sebe. Zbav ma zlého, aby som ja bol vo svojich očiach dobrý. A za tým je skryté modlárstvo. Ja chcem sám seba obdivovať. Ja chcem byť lepší ako všetci. Prečo chceš byť svätý? Prečo sa chceš zbaviť zlého? Aby som bol obdivovaný. Ja si myslím, že tento motív satan veľmi dobre pozná. My radi sami seba obdivujeme. To je princíp našej padlej

ľudskosti. Sebaobdiv. Seberealizácia. Nemáme sa prestať snažiť o úspech. Boh nás tak stvoril, aby sme chceli úspech, aby sme boli šťastní, keď sa nám darí. Lenže ešte krôčik a už si mimo. Keď v tom, že chceš mať úspech, že chceš byť svätý, že chceš byť zbavený zlého zabudneš, že prvý motív je, aby to bolo na Božiu slávu, tak si sa minul cieľa. Úspech áno, ale kto dostane chválu? Obdiv áno, ale kto dostane vďaku? Boj proti pýche nie je v tom, že povieme, že nič sa mi nedarí. Boj proti pýche je v tom, že všetko, čo je dobré, je od Boha. Vidíš niečo dobré na tom, čo som urobil? Ak je tam niečo dobré, môžem ti zaručiť, že to celé je od Boha. Ak tam je niečo zlé, môžem ti zaručiť, že to celé je zo mňa. Nezatajuj, že tam niečo dobré je, ak si kresťan. Ale pripíš to Otcovi. To je jediné riešenie, ktoré je pravdivé. A preto, že my chceme svätosť ako samolúbosť, preto, že my sa chceme obdivovať, tak má satan s nami ľahkú robotu. Keď sa modlíme, aby nás ho Boh zbavil – toho zlého, tak ten to veľmi dobre vie, ako sa to naše srdiečko začne klepotať, keď niekto príde a povie: Ty si taký múdry. Ty si taká krásna. To si tak dobre urobil. Ty si taký štedrý. Dobré nám to robí? A už sa vyhrievame na výslňi svojej vlastnej svätosti. Samochvála smrdí. Svätosť je o tom, že chceme, aby bol Boh oslávený, pretože On je svätý. A povedal: Ja som svätý, aj vy buďte svätí. Ak chcete mať

so mnou spoločenstvo, tak motív je, že JA (Boh) mám byť oslávený, aby ľudia Mňa obdivovali a nie vás. To, že nám potom pridá nejakú slávu alebo obdiv, o ktorej On rozhodne, to je milosť.

Na záver

chcem povedať toľko. Všimnite si, že modlitba Pánova začína slovom *Otče* a končí slovom *zlý*. Medzi Bohom a zlým je obrovská priepasť. Táto modlitba je modlitba pre veriacich. My by sme radi začali „zbav nás zlého“ a potom prísť k tomu, že „Otče, Ty v nebesiach“. Keď sa my modlíme z našich vlastných motívov, radi začneme: „Pane, zbav nás zlého a keď ma toho zbavíš, tak ja sa budem modliť, aby prišlo Tvoje kráľovstvo.“ To je náš postup. Veriaci kresťan začína Otcom, Jeho oslavou, ale na konci jeho modlitby je vždy uvedomenie si, že je tu riziko. Je tu nebezpečenstvo zlého. Zlého s veľkým „Z“ – Satana. A zlého ako hriechu, zlého, čo je vo mne a zlého ako utrpenia. Niečo, čo bolí. Kým sme tu na zemi, vo svete, musíme sa modliť: „Vytrhni ma, ochráň ma, obráň ma, ohrad ma pred zlým. Vytrhni ma zo zlého, lebo to mi vždy hrozí. Ale kto stojíš, daj pozor, aby si nepadol. Nebuď triumfalista, ale nezataj, že stojíš. Kto stojíš, buď si vedomý, že stojíš. Ale daj pozor, lebo aj silnejší ako ty padlí. ■

BÝT POŽEHNANÝ ZNAMENÁ BÝT VIDITELNÝ? (Žádná sociální síť nenahradí osobní vztah)

Dnešní důraz na prezentaci církve na sociálních sítích často zastíňuje podstatu osobních vztahů. Ačkoliv jsou moderní formy komunikace užitečné, skutečný duchovní život se odehrává v přímém kontaktu a hlubokých osobních rozhovorech, nikoli ve virtuálním prostoru.

Nerad srovnávám současnou dobu s dobou minulou – snad i proto, abych nezačal upadat do vzpomínkového idealismu nebo do sentimentality. Přesto si dovolím malé srovnání v kontextu (nejen) církve. Pokud se v něčem doba a s ní i církev zásadně změnila, pak je to prezentace a sebeprezentace. Vůbec tomu nechci dávat kladné, nebo záporné hodnocení, jen konstatuji. Někteří kazatelé na nás vyskakují na různých sociálních sítích a my můžeme nejen slyšet jejich hlas, ale pro případ, že bychom byli hluchí, si můžeme to, co říkají, i přečíst. Někteří řečníci nás upozorňují na svoje přednášky nebo alespoň na to, kde přednášeli, někdy i kolik na ně přišlo lidí.

Díky sociálním sítím víme, že na setkání mládeže v Dolní Lhotě měli pizza party. V Horní Lhotě zase měli sboroví senioři kuře s bramborem a k tomu měl bratr Veverka skvělou přednášku o své cestě do Afriky. Některé osobnosti na své profily dávají moudré citáty, občas nás dokonce překvapí, když jsou autory těchto citátů oni sami. Někdy se jedná o dobré nebo zajímavé informace a někdy je to prostě lehký bizár, ale když je to s mírou a nikoho to neuráží, proč ne? Žijeme ve virtuálním světě a občas to může vypadat, že kdo se nedokáže prezentovat online, jako by nebyl. A to neplatí jen o jednotlivcích, ale i o sborech. Jako by platilo heslo „Být požehnaný znamená být viditelný“.

Je jen dobře, když se o dobrých věcech ví. Zároveň ale žádná sociální síť ani článek nenahradí osobní rozhovor, naslouchání, návštěvu, dotyk, někdy objetí, prostě osobní vztah. Moje služba je do jisté míry založená na přednáškách, kázání a publikování. Stále dokola si ale musím opakovat, že toto se nesmí stát jádrem mého povolání. Že stovky nebo tisíce poslechů, zhlédnutí, přečtení, případně lajků nesmí nahradit osobní vztah. Že je smysluplnější jeden hluboký rozhovor než X článků. Nechci říct, že psát, dělat podcasty nebo dávat věci na sociální síť nemá smysl... ale snad mi rozumíte.

Pracuji s lidmi mnoho let, hovořil jsem z kazatelny k mnoha lidem, přednášel jsem mnoha lidem, ale když se dívám zpět, pak největší a hlavně nejhlubší vliv mělo, když jsem se lidem věnoval osob-

ně. To je proměnilo mnohem více než přednáška nebo článek (a obojího jsem vyprodukoval hodně). Totéž platí o sboru. Můžete mít super prezentaci, ale bez hlubokých vztahů a inspirativního prožívání víry jste mělcí a lidé, kteří mezi vás přijdou, to dříve či později vycítí. Tedy jen dobře, když máte dobrou prezentaci, ale nepřeceňujeme to. Jsem ve velkém sboru (na české poměry), nějak se prezentujeme, jsem za to vděčný, ale hluboké a proměňující změny, kterých jsem v našem sboru svědkem, se dějí skrze osobní vztahy.

Píšu to proto, že může být pokušením příliš přecenit sociální síť, přednášky, kázání, prezentace. Dělejme to, jak nejlépe to umíme, makejme na tom, ale buďme si vědomi i limitů. Vše, co jsem jmenoval, může být velmi dobrá směrovka do vašeho společenství nebo pozvání k tomu, co děláte, jak sloužíte. Ale jen směrovka. Vztah to nemůže nahradit. Vzpomínám si na jednoho kazatele, který vyřkl následující nesmysl: „Moje pastorec se odehrává, když kážu.“ Byl jsem ještě mladý, a proto jsem se mu neodvážil říci, že pokud je tohle jeho styl pastorec, není divu, že je jeho sbor prázdný.

Celkem nedávno zemřel známý americký pastor a spisovatel Timothy Keller. Měl mnoho zhlédnutí a poslechů – a je třeba dodat, že právem. Měl co říci. Co mě na něm ale mimo jiné inspirovalo, bylo, když říkal, že mnoho hodin strávil jako pastor u lůžek nemocných členů svého sboru. Člověk by si řekl, že jít k lůžku nemocného je mimo rádius takovéto celebrity. Jak vidno, nebylo...

Tedy pišme, prezentujme se, ale vezme, že skutečný život je jinde. Máme-li být solí a světlem, nesmíme z něj utéci do virtuálu ani za kazatelny. ■

David Novák, předseda Rady CB v ČR

INŠPIRÁCIE Z MÚZEA SESTIER ROYOVÝCH

IVETA TOPOLČANYOVÁ, OZ Sluha

Foto: ARCHÍV OZ Sluha

Súčasnú múzejnú zariadenie života a diela sestier Royových sa nachádza v historickej budove Domova bielych hláv v Starej Turej. 16. novembra 2013 sa uskutočnila slávnosť otvorenia Expozičnej miestnosti života a diela sestier Royových, ktorá je výsledkom práce viacerých pedagógov a historikov. O jedinečné vizuálne uchopenie expozície sa postarala grafička Svetlana Čičelová spolu s dizajnérkou Evou Horváthovou. Objímajúce steny múzea majú pomôcť návštevníkovi vytvoriť si predstavu dôležitej spätosti minulosti s budúcnosťou. Práve na základe motivujúcich udalostí z dôb minulých chceme inšpirovať ľudí k tvorivej umeleckej, sociálnej či duchovnej činnosti a aktívnym postojom voči problémom v súčasnej spoločnosti.

Veľkou prácou bolo postupné rozširovanie a riadne evidovanie zbierkového fondu predmetov kultúrnej hodnoty. Dlhé roky sa zhromažďovaniu cenných historických materiálov a najmä cudzojazyčných prekladov diel Kristíny Royovej venoval zriaďovateľ bývalej Pamätnej izby Kristíny Royovej v Starej Turej brat Michal Slavka, uznávaný znalec života a diela sestier Royových, zakladateľ evanjelizačného časopisu Cestou svetla, ktorý dodnes vychádza a dotvára mozaiku prebudeneckých royovských časopisov Svetlo a Večernica.

Bývalá pamätná izba Kristíny Royovej

Pamätná izba Kristíny Royovej bola založená pri príležitosti 50. výročia smrti spisovateľky v roku 1986. Nachádzala sa v historickej budove pri evanjelickej fare postavenej v roku 1852 v pseudorománskom slohu s vnútorným klenutím. V pamätnej izbe boli vystavené rukopisy spisovateľky, prvé vydania niektorých diel autorky a ich preklady do cudzích jazykov. Bol tu aj preklad novely *Bez Boha na svete* do čínštiny, ktorý vyšiel v roku 1929 v Šanghaji – ako vôbec prvý preklad slovenského literárneho diela do čínskeho jazyka. Popri literárnom diele tu boli prezentované aj osobné veci spisovateľky, čiastočne hudobná tvorba sestry Márie a niektoré rodinné pamiatky rodiny Royovcov.

Pamätná izba Kristíny Royovej bola vyše 20 rokov drobným no plnohodnotným múzeom venovaným významnej slovenskej nábožensky orientovanej spisovateľke a charitatívnej aktivistke. Kristína Royová v našej vlasti nie je príliš známa, vo Francúzsku či Švajčiarsku však dostať jej knihy temer v každom kníhkupectve ešte aj dnes.

Práve zriadením novej Expozičnej miestnosti života a diela sestier Royových so statusom múzejného zariadenia v Domove bielych hláv, symbolicky na mieste, kde sa naplnil posledný pozemský sen Kristíny Royovej a odkiaľ si ju aj Pán povolal k sebe domov, sa stáva toto miesto veľmi autentickým.

Múzeum sestier Royových

býva aj predmetom rôznych náboženských a kultúrno-historických relácií vo viacerých slovenských médiách. V súčasnosti už disponuje stovkami

fotiek, rukopisov a publikácií, ktoré našim návštevníkom veľmi plasticky približujú pozoruhodný príbeh sestier Royových a ich nasledovníkov.

Vďačná spomienka patrí tiež Imrichovi Fülöpovi, zakladateľovi MSEJK, a jeho manželke Rút. Práve oni boli veľkou inšpiráciou pre zriadenie múzea. Na literárnych besedách v základných školách totiž zistili, že našu najprekladanejšiu spisovateľku nepoznalo žiadne dieťa. A to sa úplne zmenilo. Len v prvom roku svojho pôsobenia malo múzeum približne tisíc návštevníkov. Podarilo sa osloviť a priviesť k životnému odkazu sestier Royových žiakov a ich učiteľov z každej triedy v miestnych aj okolitých základných školách. Múzeum splnilo a naďalej chce plniť svoje poslanie odovzdať duchovné požehnanie a inšpiráciu mnohým ďalším.

Môžeme byť vďačnými svedkami toho, že za posledné dva roky návštevnosť múzea aj vďaka systematickej propagácii opäť stúpa. Návštevníkom je ponúknutý kvalitný sprievodný program – prednáška, možnosť občerstvenia kávou vlastnej značky August Roy a priestor na príjemne strávený čas.

Obzretie za minulým rokom

To, že o múzeum je záujem, svedčí aj množstvo návštev, ktoré zavítali do Múzea v minulom roku. Spomeniem aspoň niektoré.

Do Starej Turej prišla napríklad na výlet mamička s dcérami a rodičmi z Rakúska len preto, aby mohla deťom ukázať rodisko a konkrétne priblížiť miesta, kde pôsobili také významné osobnosti, akými boli sestry Royové. Pre túto slovenskú rodinu, žijúcu v zahraničí, je budovanie národného povedomia

a odovzdanie historických pokladov svojim potomkom mimoriadne dôležité. V konfrontácii so spomienkami na toto stretnutie mi často napadne myšlienka ako a či si našinec, majúci takéto bohatstvo na dosah, váži a ctí kultúrne a duchovné dedičstvo svojich, neraz vojny skúšaných predkov?

Mali sme návštevu aj z ďalekej Austrálie. Boli to brat Milo Velebír z evanjelickej farskej rodiny, ktorý pôsobí ako pastor vojenského námorníctva a jeho svokor, baptistický pastor na dôchodku priezviskom Roy, predstavte si, že tiež otec Kristíny, teraz už manželky spomenutého brata Velebíra. Bolo pre nich veľmi zaujímavé byť na mieste, kde žili ich menovci z druhého konca sveta. A pre nás bol obzvlášť zaujímavý príbeh rodiny, ktorá mala podobné osudy ako naši Royovci. Meno Roy je totižto francúzskeho pôvodu a pred pár sto rokmi museli títo protestanti opustiť rodnú zem kvôli viere. Jedni ušli na východ, na územie dnešného Slovenska. Druhí na západ, do Anglicka a neskôr do Austrálie. Nedá sa potvrdiť, či tieto rody pochádzajú zo spoločného koreňa, ale mohlo by to byť celkom pravdepodobné.

Sme šťastní a milo prekvapení, že k nám prichádzajú členovia rôznych iných mimocirkevných spoločenstiev. V jeden deň sme dopoludnie prežili v prítomnosti historikov, ktorí skúmali artefakty a hľadali súvislosti celkom iného, než duchovného, zamerania. Bola to skvelá príležitosť ponúknuť im okrem odborného výkladu aj svetlo evanjelia.

Možno ten deň bol pre niekoho z nich neobyčajný a dotklo sa ho Božie slovo, hoci v múzeu čakal iba strohé fakty. Inokedy to bola zase skupina prebudených veriacich z Plzne, kedy spoločenstvo radostných a vďačných kresťanov pretrvalo v srdečných rozhovoroch, chválach a modlitbách do večerných hodín. Jeden deň a dva celkom odlišné zážitky.

Rovnako si ctíme všetky cirkevné zájazdy, ktorých bolo u nás požeňnané – navštívili nás napríklad bratia a sestry z Púchova, Žiliny, Liptovskej Sielnice, Bratislavy, Pezinka, Blatnice, Bardejova, Budimíra, Bystrého, ale aj z bližších zborov. A vďaka Bohu prichádzajú aj ľudia z miestnych spolkov Matice Slovenskej, ženských organizácií Živeny alebo Federácie žien za mier vo svete z celého Slovenska i cudziny. Aj napriek rôznym názorom, vyznaniam a presvedčeniu máme dvere otvorené pre každého. Návštevníci prinášajú nové myšlienky, smelé nápady a povzbudenie ako zviditeľniť dielo sestier Royových. Je to vzájomne nesmierne obohacujúce. Cítíme sa byť nástrojmi v Božích rukách, lebo máme možnosť toľkým ľuďom vydať svedectvo viery, pretože o Royových sa bez tohto podstatného hovoriť nedá.

Temer denne prichádzajú individuálne návštevy. Vlakom na otočenie pricestuje sestra, ktorá si len

chce kúpiť najnovšie vydanie edície diela Kristíny Royovej a hneď zas odlieta do zahraničia. Mimochodom vrelo odporúčame túto krásnu novú sériu kníh z vydavateľstva Dobrá správa v Žiline. Alebo prídu starkí z kopaníc a skôr oni zaspomínajú a urobia výklad nám... a z vďačného srdca venujú finančný dar na činnosť múzea. Takéto okamihy prichádzajú v tých najlepšie načasovaných situáciách. Napríklad, keď čaká úhrada za kúrenie, lebo udržiavať veľkú poschodovú, 90-ročnú, len čiastočne zrekonštruovanú budovu, akou je Domov bielych hláv, celé roky iba z milodarov, je naozaj náročné. Potom nás osvieži takáto kvapka spolupatričnosti a aj finančné náklady sa akosi ľahšie znášajú. Toto všetko sú drobné, avšak nádherné Božie zázraky, ktoré nám ukazujú, že táto práca a čas venovaný ľuďom, má veľkú hodnotu v súčasnosti i pre budúce generácie.

Spomínam aj na návštevu piatka Milana s mladším bratom Matejom. Boli z Bratislavy a u starej mamy v Námestove na povale našli starý výtlačok novely *Bez Boha na svete*. Milanko knižočku na posedenie prečítal a obsah ho natoľko oslovil, že jeho prázdninovým želaním bolo navštíviť múzeum spisovateľky Kristíny Royovej. Na realizáciu výletu sa podujal ich krstný otec z Trenčína a dal dohromady rodinnú delegáciu, ktorú sme prijali v jed-

no neskoré popoludnie. Príbeh, ktorý mi Milanko vyzozprával len počas otvárania budovy, ma úplne dostal. Potvrdila sa pravda, ktorá je jedným zo sloganov nášho múzea, že stále existuje literatúra, ktorá mení životy. Že evanjelium, ktoré je také priamočiare a oslovujúce v dielach sestier Royových, či už literárnych alebo hudobných, stále žije vďaka nemennej moci Božieho slova. Takéto stretnutia sú tými vrchmi premenenia, kedy sa nám nechce vrátiť do bežného života. Prežívame krásnu chvíľu v objatí Božej lásky a Pán Boh si nás práve týmto povzbudením pripravuje na ďalšie cesty a skúsenosti, ktoré ani zďaleka nebudú takéto blažené.

Milí čitatelia, ponúkla som vám len krátke ohľadnutie za minulým rokom a naozaj len letmý pohľad do jednej z aktivít, ktoré fungujú pod záštitou občianskeho združenia SLUHA v Starej Turej. V týchto dňoch sa rozhoduje o ďalšom osude Domova bielych hláv. Spôsob, akým naše združenie budovu a aktivity v nej po každej stránke udržiava, je dlhodobo neúnosný. Modlíme sa za to, čo bude ďalej, čo má Pán pre nás pripravené, aby sme videli príležitosti, ako ich videla Kristína Royová. Aby sme my dnes, hoci sa s radosťou hlásime k odkazu, životu i dielu sestier Royových, neboli prekážkou, ale požehnaním. ■

HLINENÉ NÁDOBY

(2.KOR 3, 4 – 6; 4, 1 – 15)

MONIKA MELTZEROVÁ, CB Bratislava-Cukrová
Foto: MONIKA MELTZEROVÁ

V decembri 2023 sa mi podarilo dostať do Buda-
pešti na výstavu Renoir – Maliar a jeho modely.

Bol to známy maliar, na
výstave viseli desiatky
obrazov. Preto ma trochu
prekvapilo, že ku koncu
prehliadky bola na pod-
stavci – váza. Ním maľova-
ná porcelánová váza. Nádh-
erná filigránska práca.
Nepodarilo sa mi odfotiť
ju, ale vyzerala podobne
ako táto.

Keď apoštol Pavol píše
v 2. liste Korintským, že
máme „tento“ poklad
v hlinených nádobách,
skôr si predstavujem nie-
čo takéto.

Položme si ich vedľa seba.

Asi prvá myšlienka, ktorá človeku napadne je: tá
porcelánová váza je krásna, hodnotná. Tá druhá ná-
dobka nemá takú cenu.

Ale je to skutočne tak?

Nie – Hodnotu nádobe dáva ten, kto ju vytvoril.
A je jedno, či je hlinená alebo porcelánová.

Mám rada ručné práce – predovšetkým pletenie.
Keď niečo upletiem, ja najlepšie viem, koľko stála

vlna, koľko času som strávila dizajnom, koľko ho-
dín som to pletla (a koľkokrát prerábala).

Podme sa trochu pozrieť na to, čo nám hovorí
tento Pavlov obraz – Prečo práve hlinené nádoby?
Okrem toho, že boli bežné v tom čase a v tom pro-
stredí, a teda mohli slúžiť ako obraz niečoho, čo
bolo každému známe.

Čo ešte si môžeme o nich uviesť?

Nuž, predovšetkým, hlinená nádoba – je DIE-
LOM hrnčiara. Nieкто ju vytvoril. Nieкто si ju pred-
stavil, povedal si, ako ju urobí a prácou ju vytvoril.
Nejde o nejaké tvary, predmety nájdené v prírode.
Pavol používa príklad predmetu, ktorý má svojho
tvorca. Sú urobené rukou hrnčiara. Tak ako v tom
mojom príklade – ten, kto ich utvoril, veľmi dobre
vie, akú majú hodnotu.

Moju hodnotu neurčuje žiadny iný človek (ani
rodič, ani manžel, ani učiteľ, ani kamaráti, ani ľudia,
ktorí mi dávajú lajky na sociálnej sieti).

Neurčujú ju ani moje úspechy (či neúspechy).
Moja hodnota nie je v tom, či sa mi podarilo dať
gól v minulom zápase, či sa mi podarilo napísať pí-
somku. Je jedno, či minule nedeľný obed pochvá-
lila celá rodina. Nezávisí od toho, či som dokončila
ten report načas alebo urobila zmeny v projekte
tak, aby som vyhovela všetkým pripomienkam od
klienta.

Hlina je tvárna

Pán nás formuje. Bezpochyby nieкто, kto sa venuje
hrnčiarstvu, by nám vedel potvrdiť, že je úžasné,
ako sa dá tvarovať, ohýbať, ako z nej vieme vyrá-
bať nádoby nízke, vysoké, hrubostenné, s uškami,
s vrchnáčikom. Aké len chcete...

Keď sa tak niekedy pozerám na ručné hrnčiar-
ske výrobky, zdá sa mi, že nijaké dva hrnčeky nie
sú rovnaké. Každý je trošičku iný, má trošku inde
uchopené uško, má trochu inak ukončený vrch,
nejaký detail je vždy iný. Hrnčiar formuje hlinu
jemne, mätko, rukami – rovnako nás Boh formuje
jemným dotykom svojej ruky.

Hlinená nádoba je plne funkčná až po vypálení,
vtedy nadobudne iné vlastnosti, vtedy je možné ju
použiť spôsobom, ktorým posluží najlepšie.

Pán aj nám dáva skúšky. Veď aj zvykneme hovoriť, že niečo bola „skúška ohňom“. A aj my máme potom pocit, že niečo zvládneme lepšie. Že dovtedy to nebolo možné.

Čo ešte sa dá povedať? Hlinená nádoba slúži ďalej, aj keď je z nej trochu odbité alebo je poškrábaná. Áno, nemá už dokonalý tvar, nie je to výstavný kus. Ale stále môže byť užitočná.

Možno mi utiekli niektoré možnosti a už je neskoro skúsiť tú profesiu alebo tamto vzdelanie. Možno som v situácii, kedy ma trápí zdravie a už zďaleka nezvládnem toľko, čo by som chcela. Musím oželiť cesty a stretnutia, už nemám toľko síl ako kedysi.

Možno som zranila druhého človeka a náš vzájomný vzťah už nikdy nebude taký ako predtým. Alebo zranili mňa a hoci je to dávno a ja sa z toho spamätám, jazva po tom zranení ostáva. Som ako ten poškrábaný hrnček.

Zo všetkých strán sme sužovaní, no nie stiesnení. Sme bezradní, no nie zúfalí.

Sme prenasledovaní, no nie opustení.

Sme zrážaní k zemi, no NEHYNIEME.

Niekedy sme oslabení, okýptení, no Pán nás naďalej môže použiť. On nás najlepšie pozná, On vie, koľko ešte vládžeme a koľko už nie.

Tento poklad však máme v hlinených nádobách, aby nesmierna moc bola z Boha, nie z nás.

A ešte jedno mi napadlo - hlinená nádoba je nepriehľadná - nepriateľ do nás nevidí. Môže skúšať svoje úskoky a zvody (veď vieme z Biblie, že satan je v prvom rade zvodca a klamár), môže sa pokúšať nás oklamať. Môže odhadovať, aké pokušenie by nás mohlo zlákať.

Ale nevidí do nás.

Asi to bol dosť obširný výpočet toho, ako sa dívať na hlinené nádoby, ale je dobré, aby sme vnímali ten obraz v kontexte textu, kde je spomenutý. A Pavol tu píše, že sme len hlinené nádoby... ale máme v nich POKLAD.

Aký je to poklad, ktorý máme v týchto našich biednych, doškriabaných hlinených nádobách?

4. kapitola sa začína slovami: *Preto teda...* Vždy, keď sa odsek začína takto, je dobré sa vrátiť do pre-

došlých kapitol a pozrieť sa, na čo týmto úvodom nadväzuje.

V prvej kapitole (v 21 - 22) Pavol píše: *Ten však, ktorý nás spolu s vami upevňuje v Kristovi a pomazal nás, je Boh. On nás aj označil pečatou a Ducha dal do našich srdc ako závdavok.*

V tej istej kapitole (v 14 - 15) stojí: *Ale vďaka Bohu, ktorý nám v Kristovi vždy dáva víťazit a na každom mieste skrze nás zjavuje vôňu svojho poznania. Lebo sme Kristovou vôňou, príjemnou Bohu uprostred tých, čo získavajú spásu aj medzi tými, čo hynú.*

V podobnom duchu pokračuje aj vo štvrtej kapitole (v 6): *Lebo Boh, ktorý povedal: „Nech z temnot zažiarí svetlo!“, zažiaril v našich srdciach, aby priviedol na svetlo poznanie Božej slávy na tvári Ježiša Krista.*

A ďalej vo veršoch 13 - 14: *Keďže však máme toho istého Ducha viery, ako je napísané: Uveril som, preto som hovoril - aj my veríme, preto aj hovoríme, veď vieme, že ten, ktorý vzkriesil Pána Ježiša, aj nás vzkriesi s Ježišom a postaví pred seba spolu s vami.*

My VIEME

VIEME, že Boh vzkriesil Pána Ježiša a aj nás vzkriesi.

VIEME, že máme Ducha viery. Keď sme prijali záchranu pre večný život, keď sme prijali Ježišovu krvavú obeť za nás, prijali sme Ducha Svätého. Do seba sme ho prijali.

VIEME, že v našom srdci zažiaril Boh. Ako že temnota vždy musí ustúpiť svetlu, akákoľvek temnota v našom srdci ustupuje, keď v ňom žiari Boh.

Nádoba je v skutočnosti taká vzácna, aký je jej obsah

Keď si kúpim dobré víno, nezaujímam ma, či má fľaša štíhly alebo guľatý tvar. Ani aký odtieň skla má. Je to to dobré víno, ktoré ocením.

Keď si kúpim parfém, tvar a farba flakónu je menej podstatná. Vôňa je to, čo rozhodlo. A čítali sme, že my sme vôňou Kristovou. Naša hodnota je v tom, čím je tá naša hlinená nádoba naplnená.

Ale keď hovoríme o hodnote, veľmi dôležitý je ešte tretí pohľad na vec.

Nie tak dávno boli Vianoce, dostali sme darčeky. Aj vy ste už zažili situáciu, keď ste už nevedeli čo, a tak ste vybrali nejaký nie príliš drahý ani ligoťavý dar a dúfali, že bude aspoň dôstojne prijatý? A aká bola vaša radosť, keď obdarovaný vystrúhal úsmev od ucha k uchu alebo vyskakoval od radosti?

Alebo naopak, dostali ste nejaký darček, ktorý mal pre Vás zvláštnu hodnotu? Lebo pripomenul krásnu udalosť, lebo sa spájal so zvlášť vzácnym človekom?

Podobne je to aj vtedy, keď niečo dlho zháňame a nikde sa to nedá kúpiť. A potom sme ochotní dať

aj vyššiu cenu, len aby sme to získali. Ja som takto zháňala jednu knihu, dávno už nebola dostupná v kníhkupectvách. Tá kniha svojho času stála 30 Kčs, čo je v prepočte pár centov. Zrazu som objavila, že ju niekto ponúkal cez internetový bazár. Dala som (tuším) za ňu 10 EUR (plus poštovné). Ale stálo to za to.

Tie udalosti môžu byť rôzne, ale jedno majú spoločné: hodnotu určuje nový majiteľ. Ten, ktorý vec získal.

A spievali novú pieseň: hoden si vziať knihu a otvoriť jej pečate, lebo si bol zabitý a svojou krvou si Bohu vykúpil ľudí z každého kmeňa, jazyka, ľudu i národa (Zj 5, 9).

Pán Ježiš za nás zaplatil vysokú cenu. Najvyššiu. On svojou vlastnou krvou vykúpil mňa, teba, každého.

Akú cenu máme pre Neho? Takú, akú zaplatil On sám.

Keď toto všetko vieme, nemôžeme to nechať bez reakcie. Tým sa totiž všetko zmenilo. Celý môj život odvtedy stojí na úplne nových základoch.

Keby sme čítali tento list ďalej, v 5. kapitole je iná stručná a jasná veta: *Preto ak je niekto v Kristovi, je novým stvorením. Staré veci pominuli, nastali nové.*

Veriacim v Korinte, kam Pavol písal tento list, hrozilo niečo, čo asi môže hroziť aj nám. Môžeme sa prikloniť k tomu, že zdôrazníme len jeden z dvoch pohľadov:

1. Vidieť len nehodnosť nádoby – a zdôrazňujeme stále naše nedostatky a slabosti, čo nás ochromuje a nie sme schopní vykročiť k službe;
2. Vidieť len ten poklad, uspokojiť sa s tým, aký nádherný obsah tá nádoba má. Veriaci v Korinte sa neustále hádali o to, kto má väčší (krajší, vznešejší) duchovný dar.

Jedno i druhé je pýcha.

Tím Keller v jednej kázni povedal: „Pýcha je neutíchajúce zaoberanie sa samým sebou. Buď si toho o sebe veľa myslím alebo o sebe zmýšľam nízko“. Pokorný človek nie je ten, ktorý má menej vysokú mienku o sebe. Pokorný človek o sebe rozmýšľa menej.

Čo na záver? – Je to Boh, ktorý nám na to dáva silu a hodnotu. On vidí naše škrabance a vie, koľko dokážeme. On je našou silou a povzbudením. Preto neochabujme, ale aj keď náš vonkajší človek hynie, náš vnútorný sa obnovuje zo dňa na deň.

Je to Boh, ktorý dáva zmysel celému nášmu snaženiu. On nám dáva zaslúbenie, že žiadna takáto námaha nie je márna. *Veď toto naše terajšie ľahké sŕženie nám získa nesmierne bohatstvo večnej slávy, keďže nehladáme na viditeľné, ale na neviditeľné, lebo viditeľné je dočasné, neviditeľné však večné.* (2Kor 4, 17) ■

NEPOVŠIMNUTÍ ANJELI

Text a foto: ĽUBO BECHNÝ

Pri zájazde s evanjelickou skupinou do Ríma, ma na námestí sv. Petra zaujalo jedno súsošie. Náš sprievodca nevedel k nemu povedať nič, hovoril, že je to niečo nové, čo tam v minulosti nevidel. Súsošie znázorňuje loďku, ktorá je naložená rôznymi ľuďmi. Starými, mladými, deťmi. Pôsobí majestátne a ľudia sa pri nej zastavujú. Večer je súsošie osvetlené. Súsošie vo mne evokovalo exodus Židov. Postavy sú približne vo veľkosti reálnych postáv. Najmä večer, pri umelom osvetlení, pôsobia veľmi plasticky až realisticky. Po návrate domov som si začal zisťovať bližšie informácie.

Kedy bolo dielo odhalené?

V nedeľu 29. septembra roku 2019 cirkev slávila svetový deň migrantov a utečencov. Na námestí sv. Petra bolo prítomných 40 000 veriacich. Po Bohoslužbe pápež František odhalil v ľavej časti námestia toto súsošie, ktoré má symbolizovať Pánovu prítomnosť v každom človeku, teda aj v utečencovi, ktorý na lodi v nebezpečných vodách prekoná

veľkú vzdialenosť za lepším životom. Súsošie dostalo názov „Nepovšimnutí anjeli“.

Kto je autorom?

Dielo vytvoril kanadský umelec Timothy Schmalz. Je vytvorené z hliny a bronzu a zobrazuje husto natlačený zástup mužov a žien na podstavci pripomínajúcom člň, s tvármi rôznych etník a kultúr súčasnosti i minulosti. Súsošie odkazuje na biblickú výzvu z Listu Hebrejom 13, 2: *Nezabúdajte na pohostinnosť, lebo niektorí takto prijali ako hostí anjelov, a ani o tom nevedeli.*

V Ríme už má Timothy Schmalz niekoľko originálnych sôch, ktoré spája spoločná téma Ježišovej prítomnosti medzi chudobnými. Jedna z nich je bronzová postava bezdomovca na lavičke pred budovou Pápežskej charity vo vnútri Vatikánu, ďalšia je pred nemocnicou Santo Spirito pri husto frekventovanej autobusovej zastávke na nábřeží Tiberu.

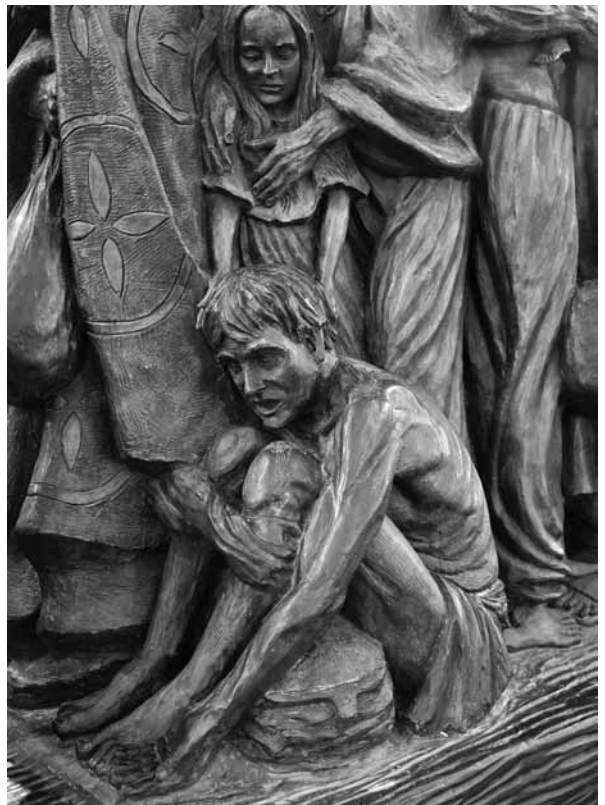
Biblický odkaz

146 žalm nás odkazuje na slová, ktoré pravdepodobne inšpirovali pápeža Františka k realizácii tohto monumentu. Píše sa v ňom: *Blahoslavený, komu je Boh Jákobov na pomoci, ktorého nádej je v Hospodinovi, jeho Bohu, ktorý učinil nebesá i zem, more i všetko, čo je v ňom; ktorý zachováva vernosť naveky; On dopomáha utláčaným k právu a hladným dáva chlieb. Hospodin vyslobodzuje uväznených, Hospodin otvára oči slepým, Hospodin dvíha skleslých, Hospodin miluje spravodlivých, Hospodin chráni cudzincov, zachováva sirotu a vdovu, ale cestu bezbožníkov prevracia.*

Svetový deň migrantov.

Svetový deň migrantov a utečencov sme si vlani pripomínali 29. septembra. Pápež pripomína, že „stretnutie s migrantom, ako s každým bratom a sestrou v núdzi, je zároveň stretnutím s Kristom. On sa totiž stotožňuje s ľuďmi, ktorí putujú dejinami, najmä s tými, ktorí trpia a sú odsunutí na okraj spoločnosti“. Je to dôležité si pripomínať najmä v dnešnej dobe, keď v rôznych krajinách Európy silnie protiimigračný tlak. Za všetky problémy sú obviňovaní ľudia, ktorí z rôznych dôvodov museli opustiť svoje domovy a vydať sa na loďke, alebo iným spôsobom, za hľadáním lepšieho života.

Toto súsošie nás má motivovať k zamysleniu, že nie je našou zásluhou, ale Božou milosťou, že práve my nemusíme utekať pred vojnou, suchom, či inými vážnymi dôvodmi zo svojich domovov. ■

O UCTIEVANÍ

ANNA ČINČURÁKOVÁ TIPULOVÁ

Timothy Keller vo svojej knihe *Falošní bohovia* hovorí o tom, že sme boli stvorení tak, aby sme uctievali. Potrebu niečo/nieкого uctievať máme zapísanú kdesi hlboko vo svojom DNA. A teda aj ľudia, ktorí si o sebe myslia, že sú neveriaci, pragmatici, v skutočnosti niečo/nieкого uctievať. Nachádzame si nejaký objekt, ktorému sa potom v živote klaniame. Niečo, kvôli čomu sa oplatí ráno vstať, čo sa stane centrom nášho života, aby sme naplnili svoju potrebu uctievať. Ľudia sa klaňajú rôznym falošným bohom, ktorými sa dali oklamať. Orientujú svoj život okolo istôt a zabezpečenia, pôžitku a užívania si života, či už sa to týka sexuálnej oblasti, cestovania alebo adrenalínu... Venujú svoj život honbe za vzťahom, alebo v honbe za ocenením. Ale nakoniec sa ukáže, že bohovia, ktorých sme si vybrali, boli falošní, pretože nedostaneme to, čo sme od nich očakávali. Keď prídu ťažké dni, nakoniec zistíme, že nedostávame to, čo potrebujeme, ak sme si vedomky alebo nevedome zvolili falošného boha okolo ktorého sa točí náš život.

Počas vianočných sviatkov sme si pripomínali múdrych mužov, ktorí v ďalekej krajine, kdesi v Babylone v Perzii alebo v Arábii videli hviezdou, o ktorej sa s najväčšou pravdepodobnosťou dozvedeli od proroka Daniela, že ide o úkaz – znamenie na nebi, ktoré má ohlásiť, že sa narodil Kráľ kráľov. A vybrali sa za hviezdou. Ich cesta mohla trvať niekoľko týždňov až mesiacov. Majú na to jediný dôvod, ktorý sami ozrejmuje na kráľovskom dvore: „Prišli sme sa Mu pokloniť“ – To je cieľ ich cesty. Mudrci hľadajú narodeného Kráľa, lebo pochopili, že je to Nieкто, koho treba uctievať. Na cestu sa nevydali preto, aby uspokojili svoju zvedavosť. Ani preto, aby si overili, či tie staré zvitky neklamú. Nejde im o ďalšie informácie, ktoré by mohli rozprá-

vať a tváriť sa pritom premúdrelo a zbožne. Nebažia po senzácii, ktorú by potom mohli zdieľať na sociálnych sieťach, ani nevyhľadávajú nejakú úžasnú atmošku, z ktorej by žili nasledujúce týždne. (Ako to neraz robíme v cirkvi my.) Ich jediná motivácia, prečo sa vydávajú za hviezdou, je uctievanie Ježiša. Túžia sa Mu pokloniť.

Mám teda otázku: Ak sa považuješ za kresťana, čo ťa vedie k tomu, aby si išiel do spoločenstva? Kvôli čomu si sa vydal na cestu viery ty? Keď sa Ježiš narodil do tohto sveta, aby nás vyslobodil z našich hriechov, vyšla hviezda Božej milosti, ktorá nás pozýva kráčať každý jeden deň s Ježišom. Každý deň sme pozvaní nasledovať Ho. Keď ráno otvoríš oči, je tvojou motiváciou uctievanie? Alebo sme sa vo svojom kresťanstve kdesi stratili a vlastne ani nevieme, prečo sme tu... V závere Vianoc, keď sme veľa počuli a videli, a už o chvíľu sa rozídeme do škôl, každý za svojou prácou, sme pozvaní k novému zvyku: Hneď ráno, ako otvoríš svoje oči, pýtaj sa: „Pane, ako sa Ti dnes môžem pokloniť? Ako ťa dnes môžem osláviť? Ukáž mi to, prosím, čo znamená klaňať sa Ti v mojom každodennom živote.“ ■

Foto: pixabay.sk

Z ROKOVANIA RCB DECEMBER 2024

Predseda Rady informoval Radu

o náplni svojej činnosti počas novembra a o zasadnutí Riadiaceho výboru ERC (V roku 2025 oslávieme 1 700. výročie Nicejského koncilu.)

Rada aktualizovala tabuľku základných plátov pre rok 2025. (Príloha č.3 k smernici č.17a – Mzdový poriadok) a rozhodla o mzdách pracovníkov ústredia pre rok 2025 v súlade so Mzdovým predpisom a tabuľkou základných plátov.

Rada rozhodla:

O použití nevyčerpanej časti štátnych prostriedkov za rok 2024 určených pôvodne pre kórejský zbor.

O predĺžení Dohody o spolupráci medzi Regionálnym združením Cirkvi Evanjelických kresťanov – Baptistov v Zakarpatskej oblasti a Radou Cirkvi bratskej od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2026.

Rada vzala na vedomie správu kazateľa Mareka Tomašoviča zo študijného voľna.

Rada sa oboznámila s novelou zákona o financovaní cirkví a diskutovala o následných krokoch k modifikácii metodiky rozdeľovania štátneho príspevku. Rada poverila Finančný odbor vypracovať návrhy metodiky rozdeľovania štátneho príspevku a predložiť ich Rade.

Rada sa zaoberala:

Detailmi postupu pri prechode Zboru v Trnave z misijného na riadny.

Prípravou slovenskej pastorálnej konferencie, ktorá sa bude konať 7. – 8. februára 2025. Jej témou bude: Obnova zborov.

Plánom porád Rady a rozhovorov s hosťami počas prvých mesiacov roku 2025.

Odporučeniami Študijného odboru v súvislosti s vieroučnými rozhovormi s vikármi, ktoré prebehli začiatkom decembra v Banskej Bystrici.

Ďalej Rada:

Sfinalizovala odpovede na otázky spojené s kľúčom pre výber delegátov na Spoločnú konferenciu. V súlade s kľúčom pre výber delegátov na Spoločnú konferenciu Rada rozhodla o jednorazovej výmene zaradenia pre Spoločnú konferenciu 2025 medzi zborní: Kalinovo (vyšle nekazateľa) a Michalovce (vyšle kazateľa), Vranov nad Topľou (vyšle nekazateľa) a Žilina (vyšle kazateľa).

Mala predordinačný rozhovor s vikárom Davidom Spodniakom (Nitra).

Prijala informáciu, že zbierka slovenských zborov na pomoc po povodniach na Morave vo výške 3 520 EUR bola odoslaná do Čiech, a rozdelená nasledovne: 3 110 EUR pre zbor Elim Opava, 410 EUR (1 000 Čk) pre zbor v Ostrave. Zbory v Opave a Ostrave veľmi pekne ďakujú ochotným darcom za prejav solidarity.

Doplnila ako člena odboru ÚDM Mariána Cabadaja zo zboru Žilina Za kostolom, ktorý vymieňa končiaceho Jána Máhrika z toho istého zboru.

Vymenovala zloženie Odboru humanitárnej pomoci na obdobie od 1. 1. 2025 do 30. 6. 2025: Ľubomír Lorinc (Prešov) – predseda, Ondrej Lupták (Bratislava-Paradox), Miroslav Klč (Michalovce), Petr Kučera (Bratislava-Cukrová), Juraj Klementovič (Rada CB, administrátor).

Oboznámila sa s referátom o evanjelizácii v rómskej stanici CB, ktorý vypracovali Peter Prištiak a Slavomír Krupa z Evanjelizačno-misijného odboru a súhlasí s jeho šírením v rámci rôznych platforiem CB. ■

Spracované z podkladov RCB

NEBOJTE SA...

BOHUSLAV PIATKO
(šéfredaktor)

Možno som nebol sám, pre ktorého tieto dve slová boli tou hľadanou barlou, o ktorú sa v dňoch pred týmito Vianocami bolo treba oprieť. – Po udalostiach, ktoré sa tesne pred sviatkami, takmer v utajení, odohrali. Možno som nebol sám, čo išiel do sviatkov so strachom v očiach. Stalo sa to, keď sa dvojdňová šepkanda zmenila na fakt a na obrazovkách spravodajských relácií sa zjavil slovenský premiér dobre že nie v objatí s Vladimírom Putinom. V tom momente sa mi vynoril iný obraz – objatie Brežneva s Dubčekom v Čiernej nad Tisou 29. júla 1968. A ani nie o mesiac sme boli v objatí Brežnevových tankov. Tak kto by nedostal strach po prvom porevolučnom otvorení prihlásení sa k „bratom“ z východu. V situácii, ktorá na bližšom východe už dva roky je, len tanky vražedne „objímajú“ inú krajinu. A tak slová apoštola Lukáša, pripomenuté ústami Petra Kučera, boli naozaj barlou a povzbudením: NEBOJTE SA! Veď úľak pastierov pred dvoma tisícročiami vystriedala radostná novina: *Narodil sa Spasiteľ...*

Vráťme sa však do reality – na Slovensko. Bojím sa, že nič radostného po tomto type úľaku tak skoro nepríde. Z Moskvy sa premiér nevrátil domov, ale po, preňho zrejme úspešnom rokovaní s Putinom, si išiel oddýchnuť kdesi do Vietnamu a svoje zvláštne tajné putovania ukončil (už oficiálne) v Bruseli. A po návrate z Bruselu prakticky vyhlásil hospodársku vojnu Ukrajine, ktorá postihne aj ukrajinských utečencov na území Slovenska, ak Ukrajina nesplní Ficove podmienky. Nevie, či je dobre byť členom zoskupenia štátov (EU), ktoré sa usilujú Ukrajine pomôcť, sú teda jej spojencami a zároveň vyhlásiť takémuto spo-

jencovi hospodársku vojnu. To veľa dobrého Slovensku neprienesie. Nevie, či polmiliardová strata z tranzitu plynu môže byť dôvodom na takýto postup... Rešpektujem výsledky volieb, ako sa toho domáha premiér, ale nie som si istý, či na zmenu zahraničnopolitickej orientácie štátu má mandát. A myslím si, alebo verím, že aj z tých 45% ľudí, ktorí mu dôverujú, sa mnohí pozastavia nad takýmto obratom. Len tak mi napadá, či týmito aktivitami iba neodpútava pozornosť od toho, kam sa Slovensko pod jeho vedením rúti ekonomicky. Lebo podľa posledných štatistík Eurostatu sme už najchudobnejšou krajinou EU. A to nezapríčinilo trojročné prerušenie smeráckeho šafárenia matovičovcami. Rast Slovenska sa zastavil kdesi v roku 2012 a prepadať sme sa začali od roku 2015. Fico sľuboval po trojročnom chaoze predchádzajúcich vlád poriadok a stabilitu. Dodnes nemáme zvoleného predsedu parlamentu, jeden poslanecký koalíčný klub existuje len vďaka hostovaniu poslanca z iného klubu, rozpadnuté zdravotníctvo so stálou hrozbou odchodu tisícok lekárov, hrozíci štrajk pedagogických pracovníkov, chaos na katastri, prijímanie poslaneckých zákonov, ktoré sa prilepia k inému zákonu, ako ten posledný, ktorým sa obnovil dovoz rádioaktívneho odpadu a od ktorého sa Ministerstvo životného prostredia dištancuje, lebo znovu robí zo Slovenska smetisko pre rádioaktívny odpad... Nič z toho nie je premiérska téma. Jedinou premiérskou témou sú štyri svetové strany zúžené na tú východnú – zadneperskú. V danej chvíli veľmi nebezpečná svetová strana.

Napriek všetkému vám prajem do nového roka: NEBOJTE SA! ■

Občas s napätím očakávam, ktorú časť alebo odtieň vianočného príbehu si zvolí kazateľ slúžiaci kázňou na prvý sviatok vianočný. Tieto Vianoce ma kazateľ CB v Bratislave na Cukrovej, Petr Kučera, (mierne povedané) prekvapujúco zaskočil, keď vyslovil leitmotív svojej kázne. Z príbehu o narodení vybral dve slová, ktoré si mnohí v zvesti o narodení Ježiša možno ani neuvedomujú, že tam sú. Sú to prvé slová, ktoré v deň narodenia zazneli a vypočuli si ich pastieri z úst anjela:

NEBOJTE SA!

KRÍŽOVKA

„Sloboda je zbaviť sa...“ Václav Malý

Autor: Peter Kailing		Doska na miesenie	Nórska metropola	POMÔCKY Ablak, Anapa	TAJNIČKA	Koncovka ruských priezvisk	Veľká africká rieka	Vyvaľovala oči (hovor.)	Dával návrhy, odporúčal
	Ukazov. zámeno Ladislav (dom.)			Strč pod hladinu Tam	•				
Mláďa šťahovavého vtáka					•				
Oblok (maď.)					•	Ľud (čes.) Príklad			
Poplatok za tovar				ŠPZ Rožňavy Predložka (oproti)	•		51 (rím.) Výherná knížka (skr.)		
Obchod. akadémia (skr.)			Požiadal Prácene- schopnosť (skr.)		•				
	Miesto na odpaľovanie rakiet	Menší vodný tok Anión (česky)			•			Telesná al. duševná činnosť	Veľmi niečo chce
Majiteľ dobytkár. farmy					•		Chem. zn. platiny Rehoľník		
Ozn. rus. lietadiel (Antonov)			99 (rím.) Aha, ľafa		•	Zomierajú Osobné zámeno			
Žmurknutie, mihnutie				Náklad v tonách Opica	•				
Nimródi					•				
Čiernomorské kúpele					•	Citoslovce (chacha)			

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 12/2024

Svet je nebezpečné miesto nie kvôli tým, ktorí robia zlo, ale kvôli tým, ktorí sa naň pozerajú a NEROBIA NIČ.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 5. 2. 2025. Nezapadnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 2/2025.

Stranu pripravil Peter Kailing

Zapojte sa aj vy do tvorby Dialógu: svatava@swanmail.sk,
v diskusnom fóre na: www.dialog.cb.sk, písané na adresu redakcie.